

USİAD

YIL : 19
SAYI : 108
EYLÜL 2018

BİLDİREN

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ'NİN YAYIN ORGANIDIR

EKONOMİDE ZOR GÜNLER

SEKA Eski Genel Md. Yard., USİAD eski Bşk. Yrd. Ufuk Saka:
"KAĞIT ENDÜSTRİSİ YENİDEN KURULABİLİR"

VİZYON BİLGİ TEKNOLOJİLERİ

E-FATURA ve E-DEFTER

çözümlerini sunar

SAP, ORACLE, AXAPTA

EM Yönetim ve Danışmanlık
İşbirliği ile geliştirilmiştir.

i-GATE

efatura@vbt.com.tr

0-216-5776921

- Gelir İdaresi Başkanlığı sistemleri ile entegre çalışır.
- SAP, Oracle ve Microsoft'un ERP çözümleri ile entegre çalışır.
- Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayınlanan tebliğler, Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile uyumludur.

MEVZUAT:2011 YILI CİROLARI BELİRLENEN SINIRLARI AŞAN MÜKELLEFLERİN MUTLAK SURETLE - Elektronik fatura uygulamasına; 2013 takvim yılı (1/9/2013 tarihi itibariyle Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvurulması gerekmektedir.)- Elektronik defter uygulamasına; ise 2014 takvim yılı (Elektronik defter yazılımlarını kendi geliştiren mükelleflerin 1/9/2014 tarihi itibariyle elektronik defter test süreçlerini başarı ile tamamlamış olmaları gerekmektedir.)

GvH BİLİŞİM
Axapta Çözüm Ortağı

Çözüm Ortaklığı talepleriniz için irtibat:
Ferhan SAYIN

vbt.com.tr

"Güvenli teknik çözümler"

Endüstriyel tesislere ait ısı santralleri ve mekanik uygulamaları, tesis kurma, planlama, proje yapım etüd ve fizibilite konularında faaliyet gösteren **PETEK İNŞAAT**, 25 yıllık tecrübesi, uzman kadrosu ile teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek çalışmalarını sürdürecektir.

SD 110
50 x 4 x 200 cm

SD 130
50 x 4 x 200 cm

SD 150
50 x 4 x 200 cm

SD 120
50 x 4 x 200 cm

SD 140
50 x 4 x 200 cm

SD 160
50 x 4 x 200 cm

DIŞ CEPHE KAPLAMALARI

Yapılarınızın en iyi, en güvenilir dostu:
Sırf moda diye, dış etkenler dayanıksız ve pahalı kaplamalar, binanızın genel dokusu ile bir bütünlük sağlamıyor ise paranızı sakoğa atmıő olursunuz.

Peki nedir bu incelikler...
Ulaő Polistren'in dış cephe kaplama malzemeleri binalarınıza görsel mükemmeliőe ve dış etkenlere en dayanıklı malzeme olmasının yanısıra benzer ürünlere göre daha ekonomiktir.

Yıl: 19 Sayı: 108 EYLÜL 2018
E-dergimiz ayda bir yayımlanmaktadır
Yaygın süreli yayın

ISSN 1304-0464

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI
DERNEĞİ ADINA SAHİBİ:
BİROL BAŞARAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
SAMİM UYKUSEVEN

Genel Yayın Yönetmeni
ŞENOL ÇARIK

Görsel Yönetmen
DOĞANCAN AKSU

Bildiren Yönetim Yeri:
USİAD Genel Merkez:
Gürsel Mah. 28 Nisan Caddesi
Evim İş Merkezi No: 19 D: 36
Kağıthane-İstanbul
Tel: (0 212) 217 36 48
Faks: (0 212) 217 36 50
e-posta: iletisim@usiad.net
bilgi@usiad.net
www.usiad.net

Danışma Kurulu: (Alfabetik Sırayla)
Doç. Dr. Barış Doster
Prof. Dr. Emin Gürses
Prof. Dr. Eren Omay
Prof. Dr. Erol Manısalı
Prof. Dr. Gülten Kazgan
Murteza Çelikel
Şefik Soyuyüce
Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel

Prof. Dr. İ. Reşat Özkan
Dr. Necip Hablemitoğlu
Cevdet İnci
Onursal Başkan:
Kemal Özden
Mete Akyol

USİAD Denizli Şube:
Saltak Cad. No: 29 K: 6
Tel-Faks: (0 258) 264 27 28

USİAD İzmir Girişim Kurulu:
5709 Sk. No: 37 Karabağlar
Tel ve Faks: (0 232) 253 10 08
E-posta: tbayir@as-el.com.tr

Dergimize gönderilecek yazılar e-posta ile
iki sayfayı geçmeyecek şekilde
gönderilmelidir. Yazılardan yazarlar, reklamlardan
firmalar sorumludur. Kaynak gösterilerek alıntı
yapılabilir.

Çetin Ünsalan :
BU ENFLASYON CAN YAKAR

9

MAKALE

Uğur Civelek
OLDUKÇA ZORLU ve
SIKINTILI BİR DÖNEM BİZİ
BEKLİYOR

12

HABER

YENİ EKONOMİ PROGRAMI
AÇIKLANDI

29

HABER

SANAYİCİDEN 'ENERJİDEKİ
ARTIŞ, İSTİHDAM TEŞVİKİ
İLE DESTEKLENSİN' TALEBİ

19

MAKALE

Cahit Kayra
Cumhuriyet Ekonomisini
Öyküsü: Devletçilik-Altın
Yıllar
BOZKIRDAKİ MUCİZE

25

MAKALE

Prof. Dr. Mustafa Kaymakçı
TARIMSAL ARGE ve EĞİTİM
YENİDEN DÜZENLENMELİ
Tarım ve Gıda Egemenliği
İçin Çıkış Yolu-5

31

HABER

WIN EURASIA 14-17
MART'TA DÜZENLENECEK

15

SEKA Eski Genel Müdür Yardımcısı, USİAD eski
Başkan Yardımcısı Ufuk Saka:
"Kağıt Endüstrisi Yeniden Kurulabilir!"

Kendi malını kullan

Kendi ülkeni zengin et

Biz ithal mallar kullandıkça, bize mal satan ülkenin üretimi, kalitesi, verimi ve kârı artıyor; kendi üretimimiz ise düşüyor. Onlar, bizim paralarımızla kendi insanlarına daha iyi sağlık ve eğitim hizmeti, daha bakımlı kentler, daha konforlu bir yaşam sağlıyor. Bizim ülkemizde üretimin ve kazancın azalması ise, yaşam koşullarımızın her gün daha da kötüye gitmesi demektir.

USİAD

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

9 EYLÜL 1922

İZMİR'İN KURTULUŞU KUTLU OLSUN.

Bu Enflasyon Can Yakar

Çetin Ünsalan

Türkiye’de herkes ikinci çeyrek büyüme rakamlarına odaklanmışken, Merkez Bankası’nın açıkladığı enflasyon beklenti anketi gözlerden kaçtı. Açıkçası bu konuda Bakan Albayrak’ın dışarıda kalan konuyu, gündeme taşıması memnuniyet verici.

En azından konsantrasyon noktasında sapma olmaması, enflasyon ve dış ticaret kaynaklı cari açık meselesinin gündemde tutulması kıymetli ve ümit verici bir yaklaşım. Çünkü ikinci çeyrekte büyümenin iç talep odaklı gelmesi, aynı zamanda enflasyonist baskının da artacağına habercisi gibi.

Merkez Bankası, anketinde beklentiği iki puan yükselterek yüzde 20 sınırına dayadı. Peki bu bize ne anlatıyor? Bence enflasyon bu rakamı ekim ya da kasımda görür ve bunun biraz üzerinde bir enflasyon rakamıyla da yılı kapatırız.

Ondan sonraki süreçte ilk çeyrekte, yine önümüzde bir seçim olduğunu düşünürsek, o çeyrekte de seçime endeksli bir iç tüketim

talebiyle büyümeyi, ama buna paralel de enflasyondaki artışı tahmin etmek mümkün.

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç’in bu aşamadaki uyarısını çok anlamlı buluyorum. İTO Başkanı, büyüme mutlaka yapısal değişimlere gidilmesi gerektiğini, ihracat ve buna dayanan üretim odaklı bir büyümenin sağlıklı yaklaşım olduğunu açıkladı.

Bir gün önce de MÜSİAD Başkanı ‘borç odaklı büyümeye’ dikkat çekerek sorunun burada aranması gereğine işaret etmişti. Yaşanan tüm sorunları bir kenara koyarsak, yaklaşımdaki bu değişimin sevindirici olduğunu belirtmem gerekiyor.

Fakat salt yaklaşım ve söylemlerle durumu düzeltemeyiz. Teşviklerden planlamaya kadar her şeyi bu görüş doğrultusunda şekillendirirsek, çıkış adına faturayı da ödeyerek bir umut yaratabiliriz.

Lakin Merkez Bankası’nın yüzde 20’yi öngörmesi, gerçekleşmenin de bunun üzerinde seyredecek olması, öncelikle dolar baskısının söylenenin aksine varlığını koruyacağını anlatıyor.

Ayrıca artan TL bazındaki maliyetlerin de dolar farkını aratma-

arak, enflasyonun çıkışına katkıda bulunacağını görmek ve çözüm konuşurken bunları dikkate alan eylemlere girişmek gerekir.

Şimdi önümüzde 13 Eylül tarihinde gerçekleşecek Para Politikası Kurulu’nun (PPK) toplantısı ve faiz kararı var. Burada nasıl bir tavır alınacağını tahmin etmek güç. Zira konu iktisadın ötesine geçmiş vaziyette.

Öylesine dengeli bir tutum ve söylem oluşmalı ki, Türkiye’yi hem girdiği faiz sarmalında telafisiz noktaya sürüklememeli, hem de ekonominin kurallarını zorlayarak doların değer bazında şiddetini arttırmasına engel olunmalı.

Açıkçası PPK’nın işi zor ve yönetilmesi güç bir dönemde kritik açıklamalar yapmak durumunda. Şimdiden karar ne olursa olsun, iktidarın bakanlarına fren yaptırması ve konuşmayı yetkili bakanlıklar dışında sınırlaması gerekiyor.

Çünkü yaranma duygusuyla yapılan açıklamalar, ateşe körükle gitmekten başka bir işe yaramıyor. Bu kısa süreçte yaşayacaklarımız... Ama görünen o ki orta ve uzun vadede ortaya çıkacak bu enflasyon, çalışanından işverenine kadar herkesin canını çok yakacak.

çetinunsalan@yahoo.com

Oldukça Zorlu ve Sıkıntılı Bir Dönem Bizi Bekliyor

Uğur Civelek

Dünya Gazetesi yazarı Uğur Civelek, ekonomideki gelişmeleri değerlendirdi. Civelek, bugünkü yazısında “Küresel koşullar ve olumsuzlukların artan bulaşıcılığı” başlıklı yazısında, “Bunalım baskısı bütün haşmeti ile geri dönecek ve finansal yapı bu yükü taşıyamayacağı için çökecek!” ifadelerini kullandı.

Uğur Civelek’in köşe yazısı şöyle:

“Küresel ölçekte finansal piyasalarındaki ve ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşı konusundaki gelişmelere, çok kısa vadeli bir açıdan bakarak olumlu değerlendirmeler yapıldığına tanık oluyoruz. Bu türden yaklaşımlar beklentilerdeki olumsuzlaşma ve riskten kaçınma eğilimlerini, çok kısa vade için durdurmak için yapıyor olabilir! Günü kurtarmak pahasına ortaya çıkan bu türden zorlamalar, orta vadede yaşanması olası sıkıntıları gündemden düşürerek belirsizliğin azalmasına katkı yapmaz. ABD Hazinesinin ihraç ettiği on yıl vadeli devlet tahvillerinin getirisi, son iki hafta içinde yüzde 2.80’li seviyelerden yüzde 3.00 düzeyine yükseldi. Bu eğilimi, azalan belirsizlik nedeniyle güvenli liman arayışının zayıfladığı gerekçesi ile açıklamaya çalışanlar olabilir; fakat böylesi bir gerekçe gerçeği yansıtmıyor. Söz konusu gelişme, ABD para otoritesinin önümüzdeki hafta

yapacağı toplantıda dolar faizlerini bir çeyrek puan daha yükseltecek olmasından kaynaklanıyor. Riskten kaçınma ve güvenli limana park etme tercihinin, hala güçlü ve belirleyici olduğunu dikkate almak gerekiyor. Çin ve ABD arasında tansiyon düşmüyor. ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşı konusundaki bazı gelişmeler ise gerginliğin azaldığı anlamına gelmiyor! Piyasaların aksi yöndeki algıları belirleyici kılmak için çaba harcaması, çok kısa vadeden öteye işe yaramayacak gibi görünüyor. ABD’nin Çin’den yaptığı 200 milyar dolarlık ithalata uygulayacağı ek vergi oranını yılsonuna kadar yüzde 25 yerine yüzde 10 olarak uygulama kararı, bir çeşit geri adım imiş gibi pazarlanıyor. Çin’in misillemeye devam etme ve konuyu Dünya Ticaret Örgütüne taşıma kararlılığında her hangi bir değişiklik gözlenmiyor; Çin Yönetimi, gerginliği başlatanın kabul edilebilir şekilde geri adım atmasını gerginliğin azalması için ön şart olarak görmeye devam ediyor. Söz konusu ülkeler arasındaki karşılıklı hamleleri değerlendirirken, mutlak rakamlardan çok toplam ithalat içindeki paylarına bakmak daha yararlı olabilir. ABD ilk hamlede ithalatının yüzde 9’luk kısmına ve ikincisinde ise yüzde 34 düzeyindeki diğer bir bölümüne ek vergi uygulaması getirdi; mesafe kat edilememesi durumunda geri kalanına da benzer uygulamanın yapılacağı ve ek vergi oranlarının artırılacağı tehdidinde ısrarlı olmaya devam etti. Çin ise, ABD’den yaptığı ithalatın önce yüzde 12 ve daha sonra yüzde 44’lük kısımlarına eşdeğer oranlarda vergi uygulayacağı, konuyu Ticaret Örgütüne taşıyacağını açıklamıştı.

Karşılıklı gelişmeler, gerginliğin ve yarattığı belirsizliklerin azalması yönünde hiçbir şey söylemiyor. Kaba güç ile uygun taktikler ile destekli

stratejik aklın kavgası büyüyor!

Ayrıca dikkate alınması gereken bir konu daha var! Diplomatik ilişkinin yeniden kurulduğu 1974 yılı sonrasında, çıkarların çatıştığı durumlarda ABD’nin Çin’i kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirme girişimleri hep başarısız olmuş! Değişik sebepler ile ABD, özeldde Çin’den ve genelde Uzak Doğu’dan yapacağı ithalata bağımlılaşmış! Bu nedenle Çin’deki üretim konusunda sosyal standart yetersizlikleri, küreselleşmeye karşı direniş yöntemleri gibi durumları kısmen görmezden gelmek zorunda kalmış ve ısrarlı olamamış!

Dolar faizi küresel yapıyı iyice kırılan hale getiriyor Dolar faizleri ve ticaret savaşlarına ilişkin belirsizlikler, zaten çok sorunlu olan küresel yapıyı iyice kırılan hale getiriyor ve herhangi bir yerde patlak verecek sıkıntıyı bulaşıcı kılarak riskten kaçınma eğilimlerini besliyor. Örneğin ABD’ye ihraç edilen bazı malların üretimi Uzak Doğu Bölgesindeki farklı ekonomilere kayar ise, ABD’nin ticaret açığı azalmayacak fakat ticaret savaşları genişleme eğiliminde olacak! Talep daraldıkça rekabet koşulları bozulacak, küresel kırılanlığa ilişkin endişeler artacak ve riskten kaçınma eğilimine bağlı olarak küresel ticaret hacmi daha güçlü bir şekilde daralma eğilimine girebilecek! Bunalım baskısı bütün haşmeti ile geri dönecek ve finansal yapı bu yükü taşıyamayacağı için çökecek! Küresel ölçekte oldukça zorlu ve sıkıntılı bir dönem bizi bekliyor olabilir! Jeopolitik risklerin uzlaşmaya dayalı olarak ortadan kaldırılamıyor olması, yerel paralar ile ticaret hacminin hızla artmasının ödemeler sistemi üzerinde yaratabileceği olumsuz baskılar gibi diğer konular da olumlu düşünmeye izin vermiyor.” (dünya)

Korumacılık, Ticaret Savaşı ve ABD Türkiye Ticaret İlişkileri

Korumacılık ve Ticaret Savaşı

Dr. Mahfi Eğilmez

Korumacılık; bir devletin, kendi ulusal üreticilerini ve çalışanlarını haklı ya da haksız dış rekabetten korumak amacıyla uluslararası ticarete çeşitli yollarla kısıtlamalar getirmesi durumudur. Bu kısıtlamalar genellikle gümrük vergilerinin yükseltilmesi, ithalata kota konulması (ithalata miktar ve değer olarak limit getirilmesi), ithal edilecek malların standartlarının ülkeye özel olarak tanımlanması gibi yollarla yapılır.

Ticaret savaşı; korumacılık uygulayarak ithalatına kısıtlamalar getirmiş olan bir ülkeye karşı başka ülkelerin de benzer yollarla misilleme yapmaları halinde ortaya çıkan durumdur. Konu korumacılıktan ticaret savaşlarına sıçradığında bu savaşa giren ekonomiler birbirlerinden yaptıkları ithalatı kısıtlamaya yönelirler ve bu hamlelerin sonucu olarak uluslararası ticaret hacmi düşmeye başlar.

ABD'nin Başlattığı Ticaret Savaşı

ABD, tarihsel olarak dış ticaret açığı veren bir ekonomidir. ABD'nin en yüksek ticaret açığı verdiği ekonomi olan Çin'e 2017 yılı itibarıyla ihracatı 130 milyar, Çin'den ithalatı 506 milyar ve dolayısıyla ticaret açığı da 376 milyar Dolar tutarında bulunuyor. ABD yönetimleri zaman zaman ABD Ticaret Temsilciliği (USTR) aracılığıyla karşılıklı ticarete açık verdiği ekonomilere ve özellikle de en yüksek ticaret açığı verdiği Çin'e karşı belirli ölçülerde baskı uygular. Bu baskılar Trump'ın başkan seçilmesine kadar daha çok ikili ekonomik ilişkiler ve bazen de Dünya Ticaret Örgütü (WTO) aracılığıyla yapılırdı. Bu tür baskıları tam olarak bir ticaret savaşı diye nitelenmek pek doğru olmaz. Trump'ın, başkan seçildikten sonra bu baskıları sözlü olmaktan hatta WTO aracılığıyla yürütmekten çıkarıp doğrudan tek taraflı olarak uygulamaya geçirmeye başlamasıyla birlikte iş açık bir ticaret savaşına dönüştü. Bu uygulamalar iki tuhaf sonuç yaratmaya başladı: (1) Kapitalizmin, defalarca doğruluğu kanıtlanmış olan, "uluslararası ticaret artışı uluslararası refah artışını getirir" ilkesinden sapma başladı. (2) Kapitalizmin lideri olan ABD korumacılığı savunur duruma geçerken, komünist olarak nitelenen Çin serbest ticareti savunur konuma geçti.

Trump yönetimi, Çin'e karşı başlattığı korumacılık önlemlerini Çin'le sınırlı bırakmayarak ticaret açığı verilen başka ülkelere de uygulamaya koyuldu. Bu yaklaşımının sonucu olarak Çin ve diğer ülkeler de ABD mallarına karşı benzer önlemleri uygulamaya koyunca dünya çapında bir ticaret savaşı başlamış oldu.

ABD ve Çin'in karşılıklı uygulamalarla birbiriyle dış ticaret ilişkisini tümüyle askıya aldıklarını ve her iki ülkenin bu askıya alma sonucu kaybettiği ihracatı başka bir ülkeye yönlendiremediğini varsayalım. Bu durumda ABD 130 milyar, Çin 506 milyar Dolarlık ihracat gelirinden yoksun kalmış, ABD dış ticaret açığını 376 milyar Dolar azaltırken, Çin dış ticaret fazlasının 376 milyar Dolarını kaybetmiş olacaktır. Böyle bakıldığında ABD ticaret savaşından kazançlı çıkmış görünür. Ne var ki ABD'ye karşı açık veren ülkelerin, ABD'nin Çin'e yaptığı uygulamanın aynısını ABD'ye karşı yapmaları halinde bu kez ihracat gelirlerini ve dolayısıyla refah düzeyini kaybeden ABD ekonomisi olacaktır. Bu karşılıklı kısıtlamalar sonucunda dünya ticareti ve dolayısıyla dünya refahı gerileyecek, bazı ufak tefek istisnalar dışında bütün ülkeler bu savaştan muhtemelen zararlı çıkmış olacaklardır. Bugüne kadar ticaret savaşlarında net bir biçimde kazanan olmadı. Geçmiş uygulamaların ortaya koyduğu gibi ticaret savaşları genellikle örneği az görülen bir kaybet – kaybet durumuna yol açıyor.

ABD – Türkiye Ticaretinde Son Gelişmeler

ABD ile Türkiye arasında ticaret savaşı başlatacak bir durum, en azından ABD açısından, söz konusu değil. Bunu ortaya koyabilmek için iki ülkenin önce dünya ticaretindeki yerlerine, sonra da karşılıklı dış ticaret ilişkilerine bakalım.

Aşağıdaki tablo ABD ve Türkiye'nin çeşitli verilerini gösteriyor (Kaynaklar: IMF, WEO Database, April 2018, USTR, US Census Bureau, TÜİK.)

2017	ABD	Türkiye
GSYH (Milyar USD)	19.390,6	849,5
Dünya GSYH'sinde pay (SAGP, %)	15,3	1,7
Mal İhracatı (Milyar USD)	1.546,3	157,0
Mal İhracatı / GSYH (%)	8,0	18,4
Mal İthalatı (Milyar USD)	2.342,0	233,8
Mal İthalatı / GSYH (%)	12,0	27,5
Dışticaret Dengesi (Milyar USD)	-795,7	-76,8
Dışticaret Dengesi/GSYH (%)	-4,1	-9,0
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)	66,0	67,2

Tabloya göre dünya GSYH'sindeki payı yüzde 15,3 olan ABD, dünyaya, GSYH'sinin yüzde 8'i kadar mal satarken (ihracat) yüzde 12'si kadar da mal satın alıyor (ithalat) ve GSYH'sinin yüzde 4,1'i kadar bu alış verişten açık vererek çıkıyor. Buna karşılık dünya GSYH'sindeki payı yüzde 1,7 olan Türkiye, dünyaya GSYH'sinin yüzde 18,4'ü kadar mal satarken, dünyadan da yüzde 27,5'i kadar mal satın alıyor ve GSYH'sinin yüzde 9'u kadar açık veriyor. Mutlak sayıları bir kenara bırakıp da oranlar üzerinden bu iki ülkenin diğer ülkelerle ile olan ticaretine bakarsak ABD'nin bu ilişkiden yüzde 4,1 açıkla çıkmasına karşılık Türkiye'nin yüzde 9 açık vererek çıktığını, yani ortada dışticaret açısından bir dengesizlik varsa bunun ABD'den çok Türkiye aleyhine olduğunu açık biçimde görebiliriz.

Aşağıdaki tablo ABD ve Türkiye'nin birbirleriyle olan ticaret ilişkisini genel olarak ortaya koyuyor. Dışticaret verileri, farklı sınıflandırmalar nedeniyle, en büyük farklılıkları gösteren veriler. Aynı ülkenin farklı kurumlarının yayınladığı veriler bile farklı olabiliyor. Burada da ABD kaynaklarıyla (US Census Bureau ve USTR) Türk kaynaklarından (TÜİK, TCMB) elde edilen veriler arasında (sınıflandırma farkları gibi konulardan kaynaklanan) ciddi farklar söz konusu. Karşılıklıya yol açmamak için tabloda TÜİK verilerini kullandım.

ABD - Türkiye Dışticareti (Kaynak: TÜİK)	2017	2010
Türkiye'nin ABD'ye Mal İhracatı (Milyon USD)	8.654,3	3.762,9
Türkiye'nin ABD'ye Mal İhracatı / Türkiye GSYH'si (%)	1,0	0,5
Türkiye'nin ABD'den Mal İthalatı (Milyon USD)	11.951,7	12.318,7
Türkiye'nin ABD'den Mal İthalatı / Türkiye GSYH'si (%)	1,4	1,7
Türkiye'nin ABD ile Dışticaret Dengesi (Milyon USD)	-3.297,4	-8.555,8
Türkiye'nin ABD ile Dışticaret Dengesi / Türkiye'nin GSYH'si (%)	0,4	1,2
Türkiye'nin Toplam İhracatında ABD'nin Payı (%)	5,5	3,3
Türkiye'nin Toplam İthalatında ABD'nin Payı (%)	5,1	6,6

Tabloya göre ABD ile Türkiye arasındaki ticaretten ABD kazançlı çıkıyor. 2017 yılında ABD, Türkiye'ye 12 milyar Dolara yakın mal satarken Türkiye'den 8,7 milyar Dolara yakın mal satın almış ve bu ticaretten yaklaşık 3,3 milyar Dolar kazançlı çıkmış. Buna karşılık örneğin 2010 yılıyla karşılaştırsak Türkiye, ABD'ye karşı verdiği ticaret açığını ciddi biçimde düşürmeyi başarmış. 2010'dan 2017'ye ABD'ye ihracatın Türkiye'nin toplam ihracatındaki payı artarken ABD'den ithalatın Türkiye'nin toplam ithalatındaki payı azalmıştır.

ABD'nin Türkiye'ye karşı bir ticaret savaşı başlatması için bu tablolardan çıkarılabilecek tek gerekçe Türkiye'nin ABD'ye ihracatının artmasına karşılık ithalatının düşüş eğiliminde olmasıdır. Ki bu da bir ticaret savaşı başlatmak için yeterli bir bahane değil.

ABD'nin Türkiye'ye Karşı Uyguladığı Yaptırımlar ve Türkiye'nin Misillemesi ABD, yakın geçmişte, Türkiye'ye karşı bazıları korumacılık eylemi niteliğinde olan, bazıları ise farklı alanları kapsayan yaptırımlar uyguladı. Başka bazı yaptırımları uygulamaya hazırlandığı da ifade ediliyor. Oysa buraya kadar yaptığımız açıklamalar ve veri incelemeleri ABD'nin Türkiye'ye karşı bir korumacılık eylemine girmesini gerektirecek herhangi bir sağlam gerekçesinin olmadığını, dolayısıyla başka ülkelere karşı başlattığı ticaret savaşına Türkiye'yi de katmasının bir anlamı olmadığını ortaya koyuyor. Yukarıdaki örneği buraya uygularsak yani ABD ve Türkiye karşılıklı olarak birbirleriyle olan ticareti tümüyle askıya alsalar ve bunu başka bir ülkeye yönlendiremeseler, ABD dışticaret açığı 3,3 milyar Dolar artarken Türkiye'nin ticaret açığı o kadar azalır. Yani kaybeden ABD olur.

Bu durumda ABD'nin Türkiye'ye yaptırım uygulamasının temel nedeni olarak ekonomik veya ticari olaylar değil siyasal olaylar öne çıkıyor. Bunların içinde ABD açısından rahip Brunson'ın Türkiye'de casusluk yaptığı gerekçesiyle tutuklanmış olması önemli bir yer tutuyor. Ayrıca Nato üyesi ve ABD müttefiki konumunda olan Türkiye'nin Rusya'dan S-400 Savunma sistemlerini satın alması da önemli nedenler arasında bulunuyor. Ne var ki Türkiye'yi bu noktaya iten de aslında ABD'nin yaklaşımlarındaki değişimler oldu. ABD, bu siyasal gelişmeler sonucunda uygulamaya koyduğu yaptırımların ilk adımı olarak Türkiye'den ithal ettiği alüminyum ve çeliğin gümrük vergilerini iki kat artırdı. ABD, Türkiye'nin satın aldığı F-35 uçaklarının Türkiye'ye tesliminin 90 gün süreyle askıya alınmasını 2019 savunma bütçesiyle ilgili yasaya koyarak onayladı. Bunlara ek olarak iki Türk bakanın ABD ile ilgili bazı haklarını askıya aldı ve ABD'deki varlıklarını dondurdu. Türkiye de ABD'nin bu adımlarına karşı misilleme kararları aldı. ABD'den ithal edilen 22 çeşit dayanıksız ve dayanıklı tüketim ürününe ek gümrük vergileri uyguladı. ABD'li iki bakanın bazı hakları askıya alındı, Türkiye'deki varlıkları donduruldu. Birçok Amerikan malının alımından vazgeçildi. Bütün bu gelişmelerin sonucunda tuhaf bir şekilde ticari olmayan olaylardan kaynaklanan bir ABD - Türkiye ticaret savaşı başlamış oldu. Bu savaş, mesela ABD - Çin ticaret savaşından farklı olarak ticari olaylara dayanmadığı için çözümü de ticari alanda olmayacak. Ticari ilişkilerin siyasal sorunlara alet edilmesi ciddi bir hatadır. Çünkü ticaret, aslında gergin olan siyasal ilişkileri yumuşatan ve siyasal sorunların çözümüne kapıları açan bir alandır. Ticaret savaşlarının yaygınlaşarak devam etmesi, küresel krizden çıkmaya hazırlanan dünyayı yeni bir krize sokmak gibi bir riski de bağrında taşıyor. Varılacak nokta yeni bir küresel kriz olmasa bile tarih, büyük olasılıkla, Trump'ı bütün dünyayı zarara uğratan ABD Başkanı olarak hatırlayacak.

YENİ EKONOMİ PROGRAMI AÇIKLANDI

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak Yeni Ekonomi Programı'nı açıkladı. Programın başlığı 'Dengelenme, disiplin, dönüşüm' olarak tanımlandı. Hükümetin 2018 büyüme beklentisi yüzde 3.8, 2019 beklentide yüzde 2.3 oldu. Enflasyon beklentisi bu yıl sonu için yüzde 20.8 oldu.

Bakan Albayrak'ın açıklamalarından satır başları şöyle:

Bugün burada 2019 ve 2021 yılları arasında programın ötesinde, bir politikalar değişiminin lansmanı için bir aradayız. Birçok paydaşın katkı vererek ortaya koyduğu bir OVP oldu. Bugün bu resme baktık.

2002 yılından 2013 yılına kadar birçok alanda önemli atılımlar gerçekleşti. 2002 yılında 3600 dolar olan milli gelir üç katına çıktı.

Bu büyüme sadece kamu eliyle değil aynı zamanda özel sektör kanallarıyla yayınlanmıştır. Sonrasında neler oldu. Türkiye 2013 yılından bu yana baktıktan sonra çok büyük iç ve dış sinamalara maruz kaldık.

Hepimiz geleceğimize güvenli bir şekilde bakar hale geldik.

“GEREKLİ POLİTİKA VE TEDBİRLERİ HEP BERABER HAYATA GEÇİRECEĞİZ”

Tüm süreçlerde her zaman millete gittik ve art arda pek çok seçimle karşı karşıya kaldık. Başkanlık sistemi ve 24 Haziran seçimleriyle birlikte halkımızdan güçlü bir yetki aldık. Dünyanın derin siyasi ve ekonomik kırılmalardan geçtiği, ekonomik yaptırımların silah gibi kullanıldığı bir dönem.

Tüm zorluklardan ülkemizi güçlenerek çıkarmamız için bu güçlü programı hayata geçireceğiz.

Gerekli politika ve tedbirleri hep beraber hayata geçireceğiz. Ekonominin güçlü yanlarını da zayıf yanlarını da biliyoruz.

BÜYÜME BEKLENTİLERİ BELLİ OLDU

Bu yıldan başlayarak 2019 ve 2020'de ekonomik dengelenme yaşıyoruz. 2018 büyüme beklentisi yüzde 3.8, 2019 beklentide yüzde 2.3. İkinci prensip ise disiplin. Disiplinden temel kastımız dengelenmenin kamu maliyesi ile desteklenmesi. Değişimde temel hedefimiz, bundan sonra yapacağımız, ülkemizin, uzun vadeli ihracatının artmasını sağlayacak katma değerli alanlara yoğunlaşmasıdır.

Büyüme sürdürülebilir ve sağlıklı bir çizgiye oturtacağız.

2020 yılında yüzde 3.5, 2021'de yüzde 5 büyüme sağlayarak sağlam temeller üzerine inşa etmek temel amacımız.

ENFLASYON BEKLENTİSİ

Enflasyon noktasında bakarsak burayı net ifade etmemiz lazım. Merkez Bankası fiyat istikrarı noktasında elindeki araçları bağımsız bir şekilde kullanmaya devam edecek. Enflasyonla mücadelede başarılı olmak için bu yeterli değil.

Toplum genelinde desteğe ihtiyacımız var. Yeniden yapılandırılmış finansal istikrar ve kalkınma komitesi hayata geçirilecek.

Ürün gözetim mekanizması ve tarımda milli birlikle birlikte gıda enflasyonu ile çok daha etkin bir mücadele olacak.

Ürün izleme mekanizması gibi birçok aksiyonla enflasyon hedefi 2019'da yüzde 15.9, 2020'de yüzde 9.8, 2021'de yüzde 6.

İŞSİZLİK BEKLENTİSİ

Yeni Ekonomi Programı'nda işsizlik beklentisi hedefleri ise 2018'de yüzde 11.3, 2019 için yüzde 12.1, 2020 için yüzde 11.9 ve 2021 için yüzde 11.8 olarak açıklandı.

KAMU MALİYET VE DENETİM OFİSİ KURULUYOR

Kamu Maliyet ve Dönüşüm Ofisi kuruluyor. Buradaki ekibimiz kamudaki işleyişten farklı çalışacak. Diğer bakanlıklarla birlikte çalışma kültürünü geliştirecek. Sürekli sahada olacak, bu ekip.

Tasarruf faaliyetleri için hedeflere yönelik yol haritaları hazırlayacak ve raporlayacak. Bu ekibimiz 76 milyar TL'lik hedef ile yetinmeyecek. Bu zamana kadar gündeme gelen şeyleri engelleyecek.

İhalesi yapılmamış projeler cumhurbaşkanımızın ifade ettiği gibi askıya alınacak. Kamu özel işbirliği ve finansal açıdan verimli olmasına yönelik düzenlemeler hayata geçirilecek.

Vergide etkin tahsilat için vergi süreçlerinde önemli iyileştirmeler ve etkinliği kalmamış olan indirimleri kaldıracağız.

Faiz dışı fazla hedefi yüzde 1.3 oldu. Bütçe açığını yüzde 2'nin altında tutma hedefini gerçekleştirmiş olacağız.

Mücadele vereceğimiz iki temel alan daha var. Enflasyon ve cari açık. Yatırımlarda öncelikleri vereceğimiz cari açık, ilaç, ara ürün kimya ve petro kimya yazılım sektörleri bu mücadelenin öncelikli yatırım alanlarından olacak. Teknoloji ve arge yatırımları farklı şekillerde hayata geçirilecek.

Küresel değer zinciri bakış açısıyla adım adım hayata geçirilecek.

Yeni bir başarı hikayesi olarak kısa vadede güven verecek. Bu noktada baktığımızda yeni ekonomi programımız daha önceliklerden farklı. Bazı aksiyonlarının detaylarını vermek istiyorum.

Burada anlattıklarımız ve ekranda gördüklerimiz programı farklılaştıran örnekler. Gece gündüz çalışarak bakanlığımız strateji bütçe başkanlığı özel sektördeki tüm paydaşların yoğun çalışmasıyla ortaya çıktı.

“REEL SEKTÖRÜ FİNANSE ETMEYİ TEMİN ETMEK ÖNCELİĞİMİZDİR”

Ancak son dönemdeki ekonomik zorluklar nedeniyle reel sektör firmalarımızın birçoğunun problemler yaşadığını biliyoruz. Reel sektörü finanse etmeyi temin etmek önceliğimizdir. Bunu sağlamak istihdam ve vergi gelirleri açısından kaçınılmazdır. Bankaların aktif kaliteleri için hızlı bir şekilde mali bünye değerlendirme çalışmaları başlayacak.

Gerekli görüldüğü takdirde bankacılığın mali yapısı güçlendirilecek. Böylece yapılandırmalar güçlenecek.

Ayrıca bunların yanında Türkiye Kalkınma Bankası'nın görev alanını genişleterek etkin ve dinamik yapılandırılmış bir bankaya dönüştürüyoruz. Emlak Bankası gayrimenkulün finansmanını yapacak.

Cari açık hedefimiz 2018 yılında yüzde 4.6, 2019'da yüzde 3.3, 2020'de cari açık hedefi yüzde 2.7.

Bu program kapsamında açıkladığımız eylemlerden sorumlu bakanlığımız maliyet analizlerini ve uygulama takvimini bizlerle koordinasyon içinde hayata geçirecek, YEP'in uygulama takvimi üçer aylık dönemlerde eylemlerin gelişimini takip edecek. Sürecin zamanında ilerlemesine ilişkin adımları atacak.

2021 yılına kadar 2 milyon istihdam oluşturulmuş olacak. Katılımlarınız için teşekkür ediyorum.

ZMO: Tarım Yüzde 1,5 Küçüldü

Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nden yapılan açıklamaya göre, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) bir önceki yılın aynı dönemine göre 2018 yılının ikinci çeyreğinde (Nisan, Mayıs, Haziran) %5.2 artarken, tarım sektörünün toplam katma değeri ise %1.5 azaldı.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Atalık imzalı açıklamada şu ifadeler yer aldı:

“Enflasyon, bir önceki yılın Aralık ayına göre 2018 yılı Haziran ayında %9.4, önceki yılın Haziran ayına göre de %15,4 olarak gerçekleşti. Buna karşın Aralık 2017 – Haziran 2018 dönemleri için çiftçinin üretimde kullandığı girdilerden mazot, Et ve Süt Kurumu (ESK) verilerine göre %13.2, DAP gübresi %38.7, üre gübresi %14.5, besi yemi %21.3 ve süt yemi %24.4 artış gösterdi. Tarımsal girdilerin fiyatları enflasyonun çok üzerinde artış gösterir iken, çiftçimizin alım gücü yine geriledi.

Sürekli fakirleşen çiftçimiz 2017 yılında Zonguldak ilimizin toplam yüzölçümü kadar tarım arazisini ekmekten vazgeçti. Son 15 yılda ise ekilmeyen tarım arazisi miktarı Belçika'nın toplam yüzölçümünün üzerine çıktı.

TÜİK'in Mayıs 2018'de yayımlanan Bitkisel Üretim 1. Tahminine göre önemli ürünlerimizden buğday, mısır, patates, kuru fasulye, kırmızı mercimek, kuru soğan, domates, biber, patlıcan, taze fasulye, karpuz, ayçiçeği, şeker pancarı, kayısı ve fındık üretiminde gerileme beklenmektedir.

Çiftçinin alım gücünün gerilemesi, bunun sonucu olarak üretimden çekilmesi ve üretimin gerilemesi, çözüm olarak ithalatın tercih edilmesi üretimi olumsuz etkilemekte, fiyatları geriletme - durdurma yerine daha da yükselmesine neden olmaktadır.

Artan et fiyatlarına çözüm olması için 2010 yılında başlatılan canlı hayvan ve et ithalatı 2017 yılında rekor düzeye ulaştı. Bu kapsamda 2017 yılında sığır, koyun ve kırmızı et ithalatına 1.3 milyar dolar ödendi. İthalat 2018 yılında daha da hızlandı ve Ocak - Temmuz döneminde 1.2 milyar dolara ulaştı.

Canlı sığırın 1 kilosuna ödediğimiz dövizin TL karşılığı 2017 yılında 13.83 TL'den 2018 yılında 15.31 TL'ye, koyun için yaptığımız ödeme 12.73 TL'den 13.92 TL'ye, kırmızı ette ise 16.15 TL'den 18.79 TL'ye yükseldi. Görüleceği üzere ithalatın bırakın fiyatları geriletmesini yerinde tutabilmesi dahi mümkün olmadı.

Ucuz et projesinin hayata geçirildiği Kasım 2017'den günümüze ESK'da satılan kıymanın fiyatı %20, kuşbaşı etin fiyatı ise %16 arttı.

Aynı durum bitkisel ürünlerin ithalatı için de geçerlidir. İthalatına önemli düzeyde döviz ödemekte olduğumuz ürünlerin 2017 ve 2018 yılları arasında 1 kilosu için yapılan ödemelerinin TL cinsinden karşılıklarına bakarsak buğdayda 77 kuruştan 86 kuruşa, mısırdaki 76 kuruştan 85 kuruşa, soyada 1.47 TL'den 1.81 TL'ye, pamukta 6.64 TL'den 7.78 TL'ye yükseldiğini görüyoruz.

Tarım ürünleri dış ticaretinde Türkiye 2017 yılında 729 milyon dolar açık verirken 2018 yılının ilk 7 ayında verilen açık 2 milyar dolara ulaştı.

İthalata bağımlı hale gelen tarımımız döviz kurlarından fazlasıyla etkilenmekte, çiftçimizin emeğinin karşılığını alamazken tüketici de giderek artan fiyatlar nedeniyle kaliteli ve yeterli gıdaya ulaşmakta giderek artan düzeyde zorluk yaşamaktadır.

Döviz kurundaki sert yükselme yılın üçüncü çeyreğinde başlamış olup bu dönemde ve sonrasında tarımımızdaki küçülmenin daha fazla olması beklenmelidir.

Ülkemizin gıda egemenliğinin sürdürülebilmesi açısından tarımımızın ithalat bağımlılığına son vermemiz gerekmektedir. Bunun için de konunun tüm tarafları bir araya gelerek üretime engel sorunlara çözüm aranmalı, ithalat yerine öncelikle öz kaynaklarımız ile üretim planlanmalıdır.”

SEKA Eski Genel Müdür Yardımcısı, USİAD eski Başkan Yardımcısı Ufuk Saka: “Kağıt Endüstrisi Yeniden Kurulabilir!”

Türkiye büyük bir kağıt kriziyle karşı karşıya. SEKA'nın eski genel müdür yardımcısı, USİAD eski Başkan Yardımcısı Ufuk Saka, konuyu değerlendirdi. İyi bir yatırımla yeniden kağıt endüstrisinin inşa edilebileceğini söyledi.

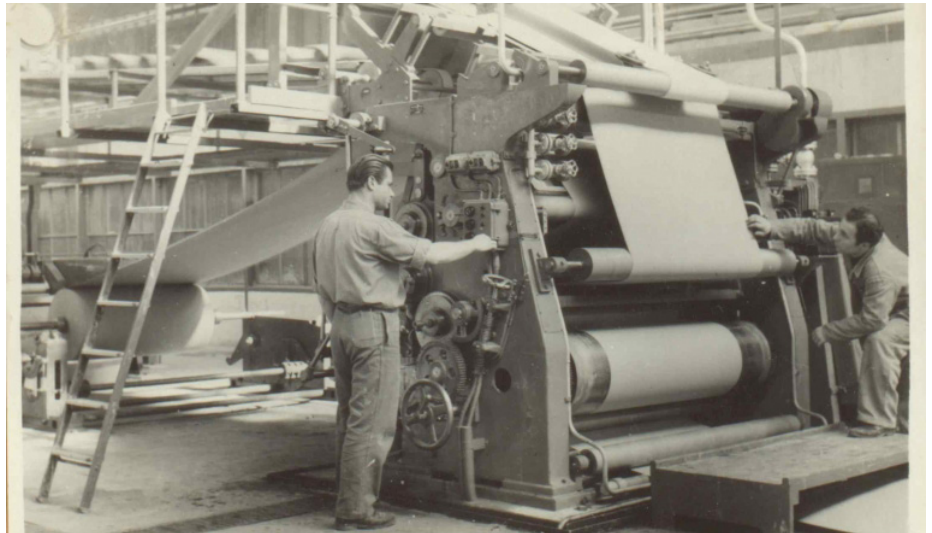
Türkiye'deki kağıt kriziyle ilgili Sözcü'ye açıklama yapan eski SEKA Genel Müdür Yardımcısı Ufuk Saka, ülke ihtiyaçlarına karşılık gelen büyük ölçekli bir kağıt endüstrisinin yeniden kurulabileceğini ifade etti. Saka şöyle konuştu; “SEKA'nın 1994 yılı karı 104 milyon dolardır. 3 yıl sonra özelleştirme kararı aldılar. 5 yıl yıllık karını yatırıma ayırsaydı SEKA bugün dünya ile rekabet edebilecek bir endüstri olurdu. Kar-zarar mantığıyla bakılmıyor özelleştirilen fabrikalara maalesef. Kapitalizmin küresel ve yerel ölçekte sıkıntılara çözüm aradığı bir yaklaşımdı özelleştirmeler. SEKA ve kamu mülkiyetindeki bütün üretim araçları bundan nasibini aldı. Orada öncelikli motif ülkenin kağıt ihtiyacı değildi. Muazzam yatırımlar ziyan edildi.

SEKA'NIN KAPASİTESİ 580 BİN TONDU

Özelleştirme sürecinde SEKA'da araziyle ilgili bir durum söz konusu idi. Üretim yapan tesislerin arazileri ilgi çekiyordu ve bu sebeple özelleştirildi. Balıkesir ve Giresun yılda 180 bin ton gazete kağıdı üretebiliyordu. İzmit'te de gazete kağıdı üretebilecek imkan vardı ama önceliği o değildi İzmit'in. Şimdi ülkenin kağıda ihtiyacı var. Özellikle sermaye yapısı çok güçlü olmayan yayıncılar işlerini yapmakta sıkıntı yaşıyorlar. SEKA'nın kapatıldığındaki kapasitesi 580 bin ton idi. Teknolojik olarak makinelerin ömrünün tamamladığı söylenmişti. Bu makineler ağırlıklı olarak İzmit'te yer alıyordu. İlk kurulan fabrikaydı. Yeni makineler ile bu tesis çok daha kullanışlı hale gelirdi. Ancak bu yapılmadı.

YENİ TESİS KURULABİLİR

‘1 ton kağıt 17 ağaç kurtarır’ deniliyor. Bu tam anlamıyla doğru değil. Ormanların bakımı için seyreltilen ağaçlar bile kağıt üretimimiz için yeterliydi. Şu an yeni bir tesis gayet normal bir yatırım ücretiyle kurulabilir. Biz yerel seçimler öncesinde eski gazete kağıdı kullanılarak gazete kağıdı üretecek bir proje hazırladık. Bu hala mümkündür. Yıllık 700 bin ton kağıt üretebilecek bir tesis 700 milyon dolara mal edilebilir. Bu tesis tamamen atık kağıttan yeni gazete kağıdı üretecektir. Tamamen atık değerlendirecek olan bu tesis için kolaylıkla AB fonlarından yararlanılabilir.”

ATIK KAĞITLARIN GERİ DÖNÜŞÜMÜ İÇİN ÇAĞRI

Kağıt sektörünün kurdaki gelişmelerden daha az etkilenmesi ve dışa bağımlılığın azaltılması açısından, atık kağıtların daha etkin toplanması ve bu konudaki toplumsal bilincin artırılması çağrısında bulunuldu.

Atık Kağıt ve Geri Dönüşümcüler Derneği (AGED) Genel Sekreteri Osman Kaytan, Türk kağıt geri dönüşüm sanayisinin son yıllarda yaptığı yatırımlarla kağıt üretim kapasitesini 2020 itibarıyla yıllık 5 milyon tona çıkarmayı hedeflediğini söyledi. Ancak ülke içerisindeki yüzde 50'lik geri kazanım oranının, yatırım hızına yetişemediğini bildiren Kaytan, sektörün üretime devam etmek için atık kağıdı ithal etmek durumunda kaldığına dikkati çekti. Kaytan, "Değeri nispeten düşük ham maddeyi ithal edip katma değer yaratarak ihraç etmek ekonomimiz için her ne kadar çok önemli bir katkı sağlasa da sektör olarak tercihimiz yurt içindeki kağıdın özellikle evlerden daha etkin ve temiz toplanarak temin edilmesidir." dedi.

Kaytan, son dönemde değişen kurların birçok sektörü olduğu gibi kağıt geri dönüşüm sanayisini de olumsuz etkilediğine işaret ederek, "Artan atık kağıt fiyatlarına ve ağırlıklı olarak kullanılan ithal kimyasal katkı maddelerine enerji maliyetlerindeki artışın da eklenmesiyle bitmiş ürün fiyatları doğal olarak artmıştır. Gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışındaki satışlarda yaşanan yavaşlama sektörün yaklaşık 1,5 yıldır yaşamakta olduğu olumlu ekonomik atmosferi önemli ölçüde değiştirmiştir. Kurun belli bir değerde çıpalanmasıyla orta ve uzun vadeli yatırım-büyüme planları yapmayı sürdürebilecek sektörümüzün, daha önce de olduğu gibi bütün bu sıkıntılardan güçlenerek çıkacağına dair inancı tamdır" diye konuştu.

Tüketici ve Çevre Eğitim Vakfı (TÜKÇEV) Genel Sekreteri Özcan Pektaş da Türkiye'deki kağıt üretiminin ithalata bağlı ve yerli üretimin de düşük olması nedeniyle kağıt sıkıntısı yaşandığına işaret ederek, "Kağıt atıkları ne kadar yaygın şekilde toplayıp imalat sürecine katarsak dışa bağımlılık yıllar içinde daha az hale gelecektir." ifadesini kullandı. Kağıt üretiminin yüzde 85'ine kadar atık malzeme kullanılabileceğine işaret eden Pektaş, toplanan kağıt atıklarının miktarının artmasıyla yerli ve milli üretimin de o derece fazla olacağını söyledi.

Pektaş, temel sorunun, atık kağıtların ayrı toplanması konusundaki toplumsal bilincin eksik olması olduğunu bildirerek, şunları kaydetti:

"Atık kağıt üretimini ve toplanmasını artırırsak, kağıtta dışa bağımlılık o derece azalacaktır. Halen insanlar evlerindeki kağıt atıkları çöpe atıyor. Herkesin evinde kağıtları ayrı toplaması lazım. Yurt dışına para vermek yerine bu atıklar toplansın. Sen ayrı toplamazsan, bir diğeri toplamazsa, kim toplayacak? Apartmanda birisi örnek olup kağıt atıklarını toplamaya başlarsa, herkes toplamaya başlar. Belediye arandığında da ilgili şirket gelip atıkları alır. Bu atıklar da geri dönüşüm sürecine dahil olur."

BASIM-YAYINCILARDAN DAYANIŞMA ÇAĞRISI

Basım Sanayi Eğitim Vakfı (BASEV), basım ve yayın sektörü paydaşlarını bir araya getirdi. Piyasadaki darboğaz ve ithal girdi fiyatlarındaki artışa karşı çözüm önerilerinin değerlendirildiği toplantıda kağıtçı, matbaacı, ambalajcı ve yayıncılar arasında dayanışma çağrısı yapıldı.

2018 yılı başından beri kağıt başta olmak üzere ithal girdilerdeki fiyat artışıyla sarsılan basım-yayın sektörü kurdaki tırmanışla birlikte hem hammadde hem de ödeme sıkıntısıyla karşı karşıya kaldı. Kağıt tedarikinin yanı sıra kalıp, boya, makina gibi malzemelerin fiyatlarındaki yükseliş sektör bileşenlerini daha da zora soktu. Piyasada ticaret neredeyse durma noktasına geldi. BASEV'in duyurusuyla toplanan sektör temsilcileri tarafından krizi önlemek için şirketler arasında dayanışmayı yükseltme çağrısı yapıldı. BASEV Onursal Başkanı Aysan Şakar ve BASEV Yönetim Kurulu Başkanı Sadettin Kaşıkırık yönetimindeki toplantının moderatörlüğünü DÜNYA Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hakan Güldağ yaptı.

“Kağıt ürünlerinden alınan vergi, milli fabrikalar kurulana kadar yüzde 1’den başlayabilir”

Toplantı açılışını yapan Başkan Sadettin Kaşıkırık, Türkiye basım sektörünün Avrupa’yla rekabet

edecek pozisyonda olduğunu, bu mevcut konumu korumak için de zor günlerde bütün basım-yayın sanayii bileşenlerinin bir araya gelerek zorlukları paylaşması gerektiğini söyledi.

“Yılbaşından beri dövizdeki artış yüzde 40'lara ulaştı” diyen Kaşıkırık, “Sektörde vadeler ve oranlarıyla alakalı sıkıntılar var. Kağıt, boya, kalıp gibi malzemeleri ithal ediyoruz. Kağıt ürünlerinden alınan yüzde 18 KDV sürdürülebilir değil. Milli kağıt fabrikaları üretime geçene kadar kağıt ürünlerinde alınan vergi yüzde 1’den başlayarak kademeli olarak artırılabilir. Bu fabrikaların kuruluşu, üretime geçmesi, dünya standardında know-how’ı edinmek ve gençlerin eğitilmesi gibi konular uzun zaman alabilir. Matbaacılıkta 250 yıl geriden gelip Avrupa’yı yakalamışsak global rekabette neden zorlanalım” şeklinde görüş bildirdi. Onursal Başkan Aysan Şakar ise “Sektör paydaşları olarak bu zor günlerde birbirimize yardımcı olmak durumundayız, aksi takdirde başka bir çıkış yolu yok. Sektördeki sorunları enine boyuna konuşarak ortak çözümler üretmek zorunlu hale geldi” dedi.

Sektör temsilcileri tarafından toplantıda şu görüşler paylaşıldı:

“Uygun kredilerle sektörü yaşatmamız lazım”

Mustafa Kibar - Met Etiket Sanayi Yönetim Kurulu Başkanı:

Bir tünele girdik, önümüzü göremiyoruz. Farkında değiliz. Farkında olan da kulağının üzerine yatıyor. Hükümetin 2023 hedefleri var. Ama bu hedeflerde biz matbaacılar yokuz. Basın sektörü bizi kurban ediyor. Yalnızca gazete kağıdı konuşuluyor. Halbuki sıkıntılar daha büyük. İşimizi döndürebilme sorumuz var. Avrupa’da da benzer sıkıntılar var. Birçok kağıt firması el değiştiriyor. Bazısı finans kuruluşlarının eline geçiyor. Hükümetin burada devreye girmesi lazım. Uygun kredilerle sektörü yaşatmamız lazım. Yoksa kepenkler kapanacak.

“Kağıt fabrikası kurmak ulufe dağıtmaktan farksız”

Sermet Tolan - Ofset Yapımevi Yönetim Kurulu Başkan Vekili:

Ya dükkanı kapatıp emekli olacağız ya da çözümleri devreye alacağız. Bugün işlerimizi ayakta tutmanın yolu verimlilikten geçer, daha fazla ihracattan geçer, yeni ürün üretmekten geçer. Belki şirket birleşmelerini düşünmek gerekir. Çünkü şirketler birleşerek büyürse ölçek de büyür. Kolay kredi vb. teşviklerle Doğu Avrupa ülkelerinde olduğu gibi ihracatı destekleyen programların devreye sokulması gerekir. Kağıt fabrikası kurmak ulufe dağıtmaktan farksız. Fabrikayı kim kuracaksa, kağıdın dünyada fiyatı neyse o fiyattan satmak durumunda kalacak. Bu bir ölçek ekonomisi. Kağıt da satsa karton da satsa fark etmez. Matbaacılık endüstrisi 40 yıldır hiçbir devlet desteği olmadan çok önemli noktalara geldi. Dünya standartlarında bir basım endüstrimiz oldu. Şu anki kriz ya bizi adam edecek ya da dükkanı kapatıp gideceğiz.

“Hep kâr edemeyiz”

İsmail Ceyhan - Sektörel Yayıncılar Derneği Yönetim Kurulu Başkanı:

Kontrollü olarak üretime devam etmek durumundayız. Basımcıyla, perakendeciyle dayanışma içinde olmalıyız. Hep kar edemeyiz. Bu sıkıntılı günleri ortak hareket ederek aşabiliriz.

“Kriz başlamadan personeleimize para verdik”

Semih Yalçın - Genpak Ambalaj Yönetim Kurulu Başkan Vekili:

Birincil sorunumuz güven. “Bu çeki alabilir miyim” tedirginliği var sürekli. Biz kriz başlamadan bütün personelimize para verdik. Güven kırılmasına sebebiyet vermemek için yaptık bunu, herkes şaşırıldı. Benim sermayem insan. Sonra bankalarla görüştük. “Piyasaya ne faiz uyguluyorsanız bize yüzde 1 azını verin” dedik. Sonra elimizdeki sermaye kadar alışveriş yapmaya başladık. Bu sistemi verimli çalışma ve tasarrufla da birleştirdik.

“Eğitim ve kalite sorunumuz var”

Zekeriya Acar - İSO 27. Grup Basım Yayın Sanayii Meslek Komitesi Başkanı / Acar Grup- Acar Basım Yönetim Kurulu Başkanı:

Sektörün ihracat yapması lazım. Bunun için eğitime ihtiyacımız var. Sektörde maalesef kalite standardımız yok. Matbaa liselerinden mezun olanların yüzde 20’si 30’u sektörde çalışıyor. Bu problemlerin çözülmesi lazım.

“Devlet kendini batırmasın yeter”

Tuğrul Özden - ARM Etiket Yönetim Kurulu Başkanı:

Piyasada hammadde ve tedarik sınırlamasına gidilmemeli. Devletten bir beklentimiz yok, kendini batırmasın yeter. Öncelikle maaşları yatırabilisin. Biz çok fırtınalar atlattık. Devamlı yapı değiştirmeye alıştık. “İyiliği taksit taksit; kötülüğü peşinen yapın” diyor Machiavelli. Yapılacak zamlar yerel seçim gündemi yüzünden yapılmıyor.

“Ticaretin durmaması gerekir”

Ferit Dansık - Printpark Ofset Ambalaj Yönetim Kurulu Üyesi:

Önce kendimizi sorgulamamız lazım. Devlet KGF açtı, hepimiz kontrolsüzce hücum ettik. Dövizle borçlandık, şimdi ödeyemiyoruz. Müşteri sadakatini arttıranlar önümüzdeki dönemde karlı çıkacak. Durumu kurtarabilmemiz için ticaretin durmaması gerekir.

“Matbaacılık sektör değil, devlet sorunu”

Hasan Çolakoğlu - Çokaş Kağıt Yönetim Kurulu Başkanı:

Matbaacılık sektörü bir ülkede ekonominin aynasıdır. Çünkü her sektöre hizmet verir. Bu sektörün sorunlarını biz kendi kendimize çözemeyiz. Bu devlet sorunudur.

“Öldük, bittik diyerek kendi ayağımıza sıkıyoruz”

Cemal Erdoğan - Sekamsan Kağıtçılık Yönetim Kurulu Başkanı:

Uzakdoğu’dan bir kağıt firmasıyla görüşme yaptık. Neredeyse yüzde 100 ön ödemeye çalışabileceklerini söylediler. Sonra yüzde 10-20’lik bir ön ödemeye ikna ettik. “Öldük, bittik” diyerek biraz da kendi ayağımıza sıkıyoruz.

“Malzemeci, matbaacı ve müşteri bir sarkaç”

Ramazan Güven - İSO Meclis Üyesi / Ege Basım Yönetim Kurulu Başkanı:

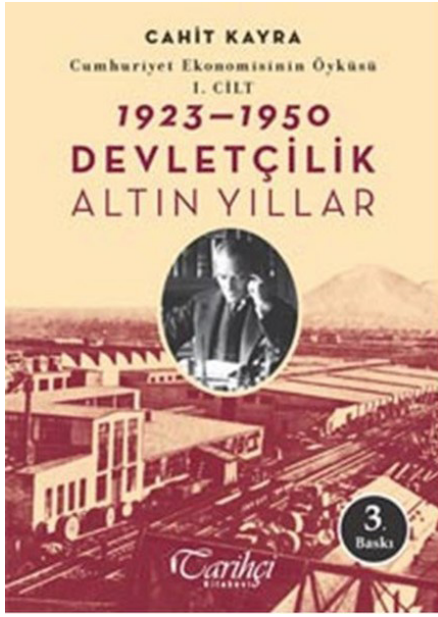
Biz matbaada kazandıysak; kağıtçı, hammaddeci arkadaşlar da kazandı. Malzemeci, matbaacı ve müşteri bir sarkaç. Malzemeci matbaacıya yüklendiğinde matbaacı da müşteriye yükleniyor. (dünya)

Cumhuriyet Ekonomisini Öyküsü: Devletçilik-Altın Yıllar*

BOZKIRDAKİ MUCİZE

Cahit Kayra

Türkiye Cumhuriyeti bir mucizedir. Şimdiki gerici akımdan bunu anlaması, değerlendirmesi ve ona göre hareket etmesi beklenebilir. Onların akılları başka yerdedir. Ama bence Türkiye Cumhuriyeti nasıl bir mucize ise Türkiye Cumhuriyeti ekonomisi de bir mucizedir. Birbiri peşine ara vermeden gelip giden savaşlardan sonra, Cumhuriyet kurulduğunda, Anadolu'da ve Trakya'da 12 milyon fakir, okumuşluk ve kültür seviyesi çok düşük, cahil insan kalmıştı. Ülkenin büyük ve verimli bölümü yanmış, yıkılmıştı. Zaman içinde yetişmiş bilgili, bilinçli kuşağın ise neredeyse tamamı savaşlarda eriyip gitmişti. Ülkede tarımda çalışacak insan nüfusu da savaşlarda tüketilmişti. Tarım teknoloji binlerce yıl öncesinden kalmaydı. Traktör yoktu, "kara saban" vardı. Sanayi ise birkaç eskimiş fabrikadan ibaretti. Yol yoktu. Kamyon, otobüs ve otomobil yok denecek kadar azdı. Üç bin yıl öncesinden kalma "kağrı"

vardı. Birkaç demiryolu yabancıların elindeydi. Ticaret ve buna ilişkin hizmetler, bankalar, sigorta şirketleri ve benzeri mali kurumların sahipleri azınlıklar ve yabancıları. Ülkede 100 bin kişiye bir doktor, 200 bin kişiye bir mühendis düşüyordu. İstanbul'da saltanattan kalma paşalar ve eski devlet hizmetlileri, büyük düzeydeki memurlar Anadolu'ya yabancı insanlar gibi davranıyorlardı ve Anadolu'daki kurtuluş çabasına destek olmaktan çekiniyorlardı. Ankara'da ise kentte yol yoktu, su yoktu, elektrik yoktu. Ankara 15. yüzyıldan kalma fakir ve her türlü uygar araç ve gereçten yoksun bir Orta Çağ köyü idi. Anadolu'yu kurtaran ve Cumhuriyet'i kuranlar bu dekor içinde yeni bir toplum, yeni bir ekonomi ve yeni bir dünya yaratmaya girişmişlerdi. Giriştiler ve o yokluk içinden olağanüstü bir varlık çıkardılar. O nedenle Cumhuriyet bir mucize idi ve ben "onun ekonomisi de bir mucizedir" diyorum...

Altın Yıllar

1923-1939 yılları arasındaki dönem Türkiye Cumhuriyeti'nin "Altın Yılları"dır. Susuz, sarı kara topraklar, kayalar arasından taze bir çiçek, bir küçük çocuk gibi doğan Cumhuriyet, Mustafa Kemal Atatürk'ün ideali, bu on yedi yıllık kısa dönemde harikalar yaratacaktır. Çağdaş ve akılcı bir anlayış bu dönemin karakteridir ve bu yeni tutum, Türkiye'yi yirminci yüzyılın çetin dünyasına taşıyacaktır. Devletleri yıkan, toplumları yok eden fırtınalar onun yapraklarını yer yer döktü, ama köklerini sarsamadı...

Atatürk'ün Bankası

Tarih, 9 Eylül 1924'tü...

Cumhuriyet'i kuran devrimciler Osmanlı İmparatorluğu'nun büyük sıkıntılarla, nesnel ve tinsel sefaletler içinde dağılıp gidişini yaşamış insanlardı. Bu çöküş onlara çok şey öğretmişti. Koca imparatorluğun kendi kasası yoktu. Devletin parasını Osmanlı adını taşıyan bir yabancı banka, halkın parasını da Yunan, Fransız, Hollanda ve daha ne gibi yabancılar varsa onların sahip olduğu bankalar işletiyordu. Sigorta şirketlerinin tümü de yabancı markalı idi. Hepsinden acı ve tehlikeli olan ise; Türk halkının para ve banka konusunda bilgisi, bilinci yoktu...

İlk işareti, her zamanki gibi Mustafa Kemal verdi. İzmir İktisat Kongresi'nde 26 Ağustos tarihine yaptığı konuşmada milli ve modern bir mali müesseseye, bir bankaya olan ihtiyacımızı vurgulamıştı. Bu konuda en yakın yardımcısı Celal Bey (Bayar) idi. Banka kurulmasına karar verildi; adını Hasan Hüsnü (Saka) koymuştu: İş Bankası... Bankanın sermayesi 1 milyon lira olacaktı. Ancak, elde hazır olarak bunun ancak dörtte birini karşılayacak olan 250 bin lira vardı. Bu para Kurtuluş Savaşı sırasında Hindistan'dan Atatürk'e gönderilen para idi. Geri kalanı bin liralık kurucu hisseleri olarak büyük güçlüklerle toplanabilmişti. İki şubesi ve 37 personeli vardı. Bu haliyle Memduh Şevket Esendal'ın "Ayaşlı ve Kiracıları" kitabına esin kaynağı olmuştu. Oradaki genç adam yeni kurulan bankada çalışıyordu.

Bankanın ilk genel müdürü Mahmut Celal (Bayar) Bey idi. Mahmut Celal Bey ilk gençlik yıllarında Ziraat

Bankası'nda çalışmıştı. Banka ticari konularda etkin olmak üzere tasarlanmıştı. Ama zamanla yatırım bankası görevlerini yüklenecek, milli sanayinin gelişmesi için şeker, cam, dokuma, madencilik, kâğıt, sigorta gibi alanlardaki kuruluşları, imtiyazlı yabancı şirketlerin millileştirilmesi işini finanse edecek, milli tasarrufun oluşup artmasını sağlayacak ve bunlardan bir anlamda daha önemli olarak ülkenin boş, sahipsiz bankacılık alanında güçlü eleman kadroları yetiştirecektir.

Mustafa Kemal bankadaki kendi hissesine düşecek geliri, ölümünden önce, CHP'nin yönetiminde olarak Dil ve Tarih Kurumlarına bağışlayacak; ama çok sonraki yılların kuşakları, hoyrat yöneticilerin bu kurumları Atatürk'ün idealinden koparacaklarına tanık olacaklardır.

gibi alanlardaki kuruluşları, imtiyazlı yabancı şirketlerin millileştirilmesi işini finanse edecek, milli tasarrufun oluşup artmasını sağlayacak ve bunlardan bir anlamda daha önemli olarak ülkenin boş, sahipsiz bankacılık alanında güçlü eleman kadroları yetiştirecektir.

Mustafa Kemal bankadaki kendi hissesine düşecek geliri, ölümünden önce, CHP'nin yönetiminde olarak Dil ve Tarih Kurumlarına bağışlayacak; ama çok sonraki yılların kuşakları, hoyrat yöneticilerin bu kurumları Atatürk'ün idealinden koparacaklarına tanık olacaklardır.

Türkiye'de Kabotaj Hakkı

1926 yılı Nisan ayınının 20'sinde TBMM'de Kabotaj Yasası kabul edildi...

Lozan'da kaldırdığımız bu kapitülasyon belası nereler kadar uzanmıştı... Osmanlı kendi limanlarında ticaret yapamaz hale gelmişti. İstanbul'dan Mudanya'ya bizi Yunan gemileri getirip götürüyordu. Bu kanun böylece Türkiye Cumhuriyeti devletine kendi

limanlarında kendisi için ayrıcalık tanıyor. Bütün dünyada bu böyle. Şimdi akarsularda, göllerde, Marmara Denizi'nde, Boğazlarda, bütün karasularımızda, körfezler, limanlar, koylar... Bunlarda yalnız bizim gemilerimiz, motorlarımız olsun, yelkenli ya da kayık, yalnız Türk araçları dolaşabilir. Yolcuları, yükleri Türk gemileri taşıyabilir.

Ayrıca kaptanlık, kılavuzluk, tayfalık... Bütün bu hizmetleri de Türkler yapabilirler. Osmanlı'dan farkımız bu. Osmanlı'da bu haklar kapitülasyonlar yüzünden istenildiği gibi kullanılmadığı için denizcilik de gelişmiyordu.

Türkiye'nin bu tarihlerde deniz sınırları 8 bin 338 kilometre. Bunun yüzde 78'i Anadolu'da, yüzde 13'ü Adalar'da ve yüzde 9'u Trakya'da...

Deniz Ticaret Filosu'na gelince, Osmanlı'dan kalan filo şöyle: hepsi 35 bin ton. Eski, fakat namı Gülcemal gibi olan birkaç vapur dışında genellikle çoğunluğu ufak gemiler. 150-250 ton arasında. Türk limanları arasında, söz gelişi İstanbul'dan Ayvalık'a ya da İzmir'e yabancı gemiler işliyor.

Dr. Şerafettin Mağmumi kolera salgını ile mücadele için Anadolu'ya ve Suriye'ye gönderilmiş. Geri dönerken büyük yabancı gemilere girememiş. Harcırahı yetmemiş. Osmanlı Denizcilik İdaresi'nin gemisine binmiş. Yolda Çanakkale'den geçince, Marmara'da fırtına bunları İmralı Adası'nın bankalarına sürüklemiş. Fırtına artmış, bata çıka zor bulmuşlar. Bindikleri de İdare-i Mahsusa'nın Canik gemisi, 260 ton. (Canik, eski Osmanlı'nın bilinen gemi tersanesinin adı)

Eski, makinası güçsüz, sacları aşınmış gemiler bunlar. Yukarıda belirtildiği gibi toplam 35 bin tonluk gemimiz var. Türkiye'de denizcilik alanındaki bu zavallılığın sorumlusu, Osmanlı ekonomisini bitmez tükenmez sınırlamalar altında tutan "Kapitülasyon" sistemi...

Kabotaj hakkının olmayışı...

Türkiye'nin üç tarafı, hele Osmanlı'nın her tarafı denizlerle çevrili, ama Deniz Ticareti Filosu yok. Doğru dürüst bir gemisi de yok.

1926'da Kabotaj Yasası çıktı ve onu izleyen on yıl içinde eski Osmanlı Seyr-ü Sefain İdaresi de hem adını hem de yapısını değiştirdi. Yeni gemiler alındı ve filo 320 bin tona yükseldi...

Tayyare Piyangosu

1926 yılında Mustafa Kemal Paşa ileriye dönük önemli bir şey söyledi: "İstikbal göklerde!"

Peşinde, bu nedenle tayyareciliğin desteklenmesi işaretini verdi. 1926 Haziran'ında Türk Tayyare Cemiyeti kuruldu. Bu cemiyet Tayyare Piyangosu adı altında biletler çıkardı. Bu operasyonla ilgili plânlar ve izahnameler yayınlandı. Biletler 150 kuruştur. Asıl ilginç ve önemli olan konu ise bu biletlere dağıtılacak olan ikramiyelere İş Bankası kefil oldu. Sonraları Tayyare Piyangosu Milli Piyango'ya dönüştü.

Gümrük Tarifesi

1929 yılında Türkiye, düşündüğü Gümrük Tarifesi'ni hazırladı ve yürürlüğe koydu. Aynı yıl Dünya Ekonomik krizi patladı. Batılı devletlerde koruyucu gümrük tarifeleri ve sanayinin korunması sorunu yeni bir şekil aldı. Türkiye'de ise Gümrük Tarifesi'ne verilen yeni şekil ile hem Hazine'nin geliri arttı, hem de koruma altında gelişen yerli sanayi, ürettiği mallar ile milli gelire katma değerler sağladı...

Heyecanlı Bir Yıl: 1930

Dünya ekonomik krizi ikinci yılında Batı ülkelerini ve bütün dünya topluluklarını büyük çalkantılar içine sürüklerken, Türkiye yeni bir heyecanlı yıl yaşadı. Demiryolları politikası ve uygulaması ciddiyetle yürütüldü. En son Ankara-Sivas yolu açıldı.

Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu 1930 yılı Şubat ayında kabul edildi. İthalat ve ihracatın denetimi başladı. Yeni bankalar, şeker şirketi kuruldu. Sovyetlerden otobüsler getirildi. Ankara'da şehir içi trafiği düzenlendi. Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti kuruldu. Gazi 1 numaralı üye kaydedildi. Kibrit Tekeli karşılığında bir Amerikan şirketinden 10 milyon dolar borç alındı. Merkez Bankası'nın kuruluşunda kullanıldı. Pek çok devletle ticari anlaşmalar yapıldı. Yunanlılarla Ticaret ve İkamet Anlaşması yapıldı...

Demiryolu Politikası

İsmet Paşa ve arkadaşları, dağınık ve birbirinden habersiz insan topluluklarını bir an önce birbirlerine yaklaştırmak için fakir Anadolu'dan sağladıkları kaynaklarla demiryolu yapımı programını yürürlüğe koydular ve bu programa önce yabancıların elindeki demiryollarını millileştirmekle başladılar. Programa, 1924'te Anadolu-Bağdat Demiryollarının devletleştirilmesiyle başladı. (1. Dünya Savaşı sırasında Haydarpaşa Gar binası İngiliz ajanları tarafından bombalanarak tahrip edilmişti)1927'de Haydarpaşa-Pendik hatta satın alındı. Şimdi 1929'da sıra Adana-Mersin hattına gelmişti... Demiryollarının plânlı bir şekilde devletleştirilmesi-millileştirilmesi 1938'e kadar sürdü ve sırasıyla Bursa-Mudanya, Adana-Fevzipaşa, İzmir-Kasaba, Bandırma-Manisa, İzmir-Afyon, Toprakkale-İskenderun demiryolları devletleştirildi...

Millileştirme Operasyonu

Yeni Cumhuriyet, 14 yıl içinde özellikle doğal kaynaklar üzerine çullanmış olan yabancı sermayeli kurumları da birer birer devletleştirdi. Sırasıyla 1924'de Ergani Bakır ve Zonguldak Kömür, 1925'te Tütün (Reji), 1932'de İzmir Rihtim, 1933'te Telgraf, 1934'te İstanbul Tramvay ve İstanbul Dokları-Antrepoları, 1935'te İzmir Havagazı, 1936'da İstanbul Telefon ve İstanbul Radyo, Ereğli Kömür, 1937'de Kozlu Kömür, 1938'de İzmir Telefon, Üsküdar Su ve Murgul Bakır İşletmeleri devletleştirildi. İstanbul Elektrik'i millileştirmememiz için yabancılar çok uğraştılar, fakat operasyona engel olamadılar.

Şeker Fabrikaları

Osmanlı'nın uçsuz bucaksız ve her türlü iklimi içeren toprakları vardı... Sıcak vardı, şeker kamışı vardı ve imparatorluğu sülük gibi sömüren yabancı girişimcileri de vardı. Ama bir tek şeker fabrikası yoktu. İmparatorluktan ayrılan küçük Bulgaristan'da bile şeker fabrikası vardı ama Osmanlı'nın yoktu. Şekerini (soğuk) sıcak ülkelerinden getirirdi ya da getirmeye çalışırdı. Büyük halk bulabildiği kadar kuru üzümle ve pekmezele yetinirdi.

Çanakkale sırtlarında savaşan Anzak askerleri Türklerin moralini bozmak için siperden sipere çikolata ve şeker paketleri atarlarken Mehmetçikler de karşılık olarak avuç avuç kuzu üzüm savururlardı...

Cumhuriyet kurulur kurulmaz, 1925'te Şeker Fabrikaları Kanunu çıktı. Şekerden sekiz yıl vergi alınmadı. Peşinden İstanbul'da, İzmir'de değil, Uşak'ta Molla Ömeroğlu Osman Efendi işe girişti ve 1926 Aralık ayında Uşak Valisi çayına iki küp şekeri koydu.

Bu küçük bir fabrika idi. Hatta kârlı da değildi. Ama ilk şeker fabrikamızdı. Peşinden, devletin

kurduğu Alpullu Şeker Fabrikası aynı yıl üretime başladı.

Sümerbank'ın Doğuşu ve Yerli Mallar Pazarı

Sümerbank, otuzlu yılların efsanesi. Türkiye'de sanayinin kuruluşunda en büyük görevi almış kurum. Mustafa Kemal, tasarladığı devrimleri gerçekleştirmek için Osmanlı'da olmayan ciddi kurumlara gereksinime olduğunu biliyordu. Ekonomi alanında yapılacak önemli devrim ise sanayileşmek... Ciddi şekilde ve boyutta sanayileşmek...

1925'ten başlayarak ciddi şekilde sanayileşmek için önlemler alındı. Önce Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkarıldı. Sanayi özendirme hareketi. Bu kanunun uygulanmasını sağlamak üzere 1 Mayıs 1925'te Sanayi ve Maadin Bankası kuruldu. Banka hem kendi iştiraklerine hem de özel girişimcilere kredi sağlamakla görevlendirildi...

Özel alanda sermaye birikimi çok zayıftı. Osmanlı'dan kalma birkaç tane eski fabrika vardı. Bir ankete göre bütün işyerlerinin sayısı 33 bin, çalışanlar ise 76 bin kişi kadardı. Bunlar, basit halı ve dokuma tezgâhları ve tabakhanelerden oluşan zanaat erbabından oluşuyordu.

Osmanlı'dan Hereke, Feshane, Bakırköy Mensucat, Beykoz Deri ve Kundura gibi fabrikalar ve bazı çeltik ve iplik fabrikaları ile Kütahya Çini Fabrikası'nın hisseleri kalmıştı. Sanayi ve Maadin Bankası, kuruluşundan itibaren yedi yıl boyunca hem bu iştirakleri yönetti hem de özel girişimcilere destek oldu...

Ve 1930'lara yaklaşırken, birbirine bağlı iki olay oldu. Dünya ekonomik krizi patladı. Aynı tarihte gümrükler üzerindeki son kapitüler sınırlamalar kaldırıldı. Türkiye Cumhuriyeti, liberal ekonomi politikasını ikinci plâna atarak koruyucu politika ve devletçilik esaslarını benimsedi. Bu tarihte Sanayi ve Maadin Bankası, Sanayi ve Kredi Bankası, Türkiye Sanayi Ofisi gibi kurumlar bir çatı altında birleştirildi: SÜMERBANK...

Tarih 11 Temmuz 1933 idi. Sovyetlerden 8,5 milyon liralık bir borç alınmıştı. Birinci Sanayi Plâni hazırlanıyordu. Fabrikalar sıraya konmuştu. Dokuma, kâğıt, cam, demir-çelik, kimya...

Başbakan İsmet İnönü'nün 1929'da vatandaşlara yerli malı kullanma uyarısı...

Ve Yerli Mallar Pazarı...

O zamanki Türk halkının çetin koşullar içinde, dışından tırnağından yaptığı tasarruflarla kurulan Sümerbank ve Yerli Mallar Pazarı o tarihten başlayarak yetmiş iki yıl Türk toplumu hizmet etti. Annelerimiz, ablalarımız, teyzelerimiz, halalarımız, komşularımız, tanıdıklarımız ellerinde çantalarıyla Yerli Mallar Pazarlarından evlerinin, çocuklarının ihtiyaçlarını en uygun şekilde karşıladılar.

1933'te kurulan ve Türkiye'de sanayinin temellerini oluşturan Sümerbank için 1987 yılında özelleştirme kararı alınacak ve Sümerbank tek tek, parça parça elden çıkarılacak. Kalan bankacılık da sekiz yıl sonra garip şöhretli insanlara verilecek. Zamanın Maliye Bakanı büyük bir şişme jesti ile ve ellerini ovuşturarak son sözü söyleyecek:

"Sümerbank'ı bitirdik!!!"

MTA, Etibank, EİEİ

Osmanlı'nın bıraktığı miras içinde yeraltı kaynakları, birkaç istisna dışında, yabancıların elindeydi. Bunu yabancıların elinden alacak yerli girişimci de yoktu. Bankalar

nasil yabancıların ise, kömür madenleri de, bor madenleri de yabancılar tarafından işletiliyordu. Elektrik konusu ise yabancıları ilgilendirmiyordu ve elektrik üretimi çok düşük düzeydeydi. Cumhuriyet yönetiminin kurulduğu tarihte Türkiye'de kurulu güç, birkaç tane küçük tesisten ibaretti. Cumhuriyet kurulduktan sonra, 1930'lara kadar süren tereddütlü serbest piyasa dönemi kapanıp Devletçilik dönemi başlayınca plancılar üç önemli kurum yarattılar. Birbirleriyle ilişkili üç önemli kurum:

-Maden Tetkik Arama Enstitüsü (MTA),

-Etibank,

-Elektrik İşleri Etüd İdaresi (EİEİ).

MADEN TETKİK ARAMA ENSTİTÜSÜ, daha önce kurulmuş olan altın ve petrol arama kurumlarını da devralarak 1935 yılında kuruldu. Görevi, yeraltı kaynaklarının aranması idi. Bunların işletilmesi Etibank'a devredilecekti. Aslında küçük, 38 kişilik bir örgüttü; daha sonra giderek gelişti. Jeolojik etütler, tahliller, laboratuvarlar oluştu. Daha sonraki yıllarda bir Doğa Tarihi Müzesi de kuracak olan örgüt, aynı zamanda sosyal kültür hizmetlerini de içeren bir etkinlik yarattı.

ETİBANK da 1935'te kuruldu. Görev, yeraltı kaynaklarının işletilmesi idi. Bu arada elektrik üretimi de bu işler arasında yer almıştı. Kurum şekillendikten ve faaliyete geçtikten sonra kömür, demir çelik madenlerini işleten kurumlar da Etibank'a devredildi. Kurum zaman içinde kurşun, bakır, gümüş, krom, kükürt ve diğer bütün madenlerin işletilmesi ve işletenlere yardım yapılması konuları üzerinde kapsamlı ve etkin bir çalışma sağladı. MTA'da olduğu gibi sosyal alanda da yeni bir anlayış ve uygulama bu sayede sağlandı. İlk kez 'sanayi işçisi' konusu Etibank ile ilgili olarak ele alındı. (Büyük, devasa bir kurum olan Etibank 1993'ten sonra özelleştirme kampanyası

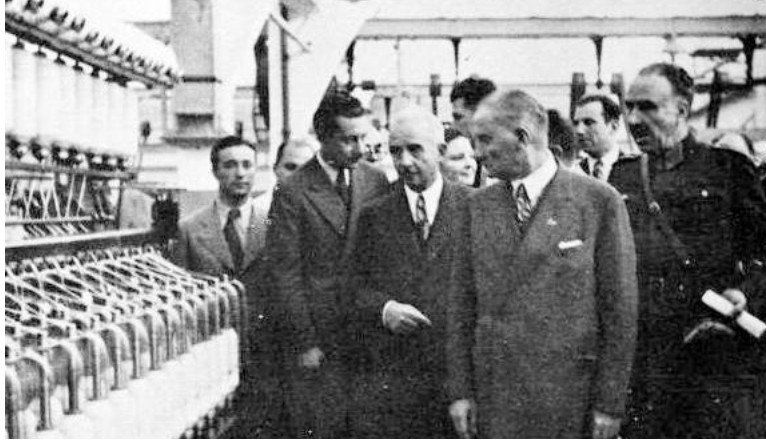
içinde parça parça satıldı. Kalanı Özelleştirme İdaresi'ne devredildi. Son olarak 2001 yılında tamamıyla tüketilmiş oldu.)

ELEKTRİK İŞLERİ ETÜD İDARESİ (EİEİ) de 1935'de kuruldu. İller Bankası'nın kuruluşu da aynı tarihtedir. EİEİ'nin görevi Türkiye'ye bol ve ucuz elektrik sağlamaktı. Bu konudaki etkinlik kısa zamanda sonuç verdi. 1935'de Türkiye'de toplam elektrik gücü 33 megavat idi. Bu güç, teknik açıdan yetersizlik içindeki küçük tesislerde üretiliyordu. (20 megavatı İstanbul'da Haliç'teki fabrikasını) Üretilen bütün elektrik ise 45 milyon KWS'den ibaretti. On yıl sonra güç 126 megavata ve üretilen elektrik 213 milyon KWS'ye çıkarılmıştı. (EİEİ 2011 yılında kaldırılacak ve başka bir örgüte; Yenilenebilir Enerji İşleri Genel Müdürlüğü'ne devredilecektir.)

Birinci ve İkinci Beş Yıllık Sanayi Plânları

Türkiye 1930 ile 1939 yılları arasında sanayileşme konusunda olağanüstü bir gelişme göstermiştir. Türkiye bu gelişmeyi büyük ölçüde kendi kaynaklarıyla sağlamış, yalnız Sovyetler Birliği'nden ve İngiltere'den borç alabilmiştir.

Bu sanayileşmeyi sağlayan Birinci Beş Yıllık Sanayileşme Plâni 1933'te uygulamaya konulmuş, 1937'de kusursuz denilecek şekilde tamamlanmıştır. İkinci Beş Yıllık Sanayi Plâni'nin uygulanmasına ise 1939'da başlanmış, ancak 2. Dünya Savaşı'nın araya girmesi ile tamamlanamamıştır. 1946 yılında hazırlanan üçüncü bir Beş Yıllık Sanayi Plâni ise yabancı kaynakların karşı çıkmaları nedeniyle uygulamaya geçememiştir.

Birinci Beş Yıllık Sanayi Plânı
1933-1937

Hazırlanmasında kabul edilen ana ilkeler şöyledir:

- Hammaddeleri Türkiye’de bulunan sanayiler,
- Çok büyük finansman ve teknik gerektirmeyen sanayinin devlet tarafından kurulması,
- Türkiye’nin ihtiyaçlarını yanıtlayabilmesi,
- Sanayi kurulacak bölgelerin seçiminde stratejik plânlama, Kapsadığı kesitler şöyledir:

KİMYA SANAYİİ:

Suni (yapay) ipek (Gemlik)
Semikok (Zonguldak)
Gülyağı (Isparta)
Asit sülfüruk (İzmit)
Süperfosfat (İzmit)
Klor ve sudkostik (İzmit)

TOPRAK SANAYİİ:

Seramik (Kütahya)
Cam ve şişe (Paşabahçe-İstanbul)
Çimento

DEMİR ÇELİK: Karabük

KAĞIT ve SELÜLOZ: Seka (İzmit)

KÜKÜRT: Keçiborlu

SÜNGERCİLİK: Bodrum

PAMUKLU DOKUMA:

Bakırköy-Kayseri-Ereğli-Nazilli-Malatya-İğdır

YÜN (KAMGARN): Bursa-

Merinos

KENDİR: Kastamonu

İkinci Beş Yıllık Sanayi Plânı
1936-1940

Hazırlanmasında göz önünde tutulan ilkeler şunlardır:

- Önemli finansman ve teknik gerektiren sanayiler kurulması,
- Maden alanına önem verilmesi (İhracat potansiyeli),
- Su ürünlerine önem verilmesi,
- Kömür havzalarının geliştirilmesi,
- Enerji... Büyük santraller kurulması,
- Makine sanayii.

Bu ilkelere göre yapılacak etkinliklerin ana plânı şöyledir:

MADENCİLİK: Zonguldak Kömür, Kütahya Linyit madenleri.

TOPRAK SANAYİİ: Çimento ve şamot sanayi.

GISA SANAYİİ: Zeytinyağı, et ve sebze konserve fabrikaları, ambalaj tesisleri, soğuk hava depoları, teşkilatlanma.

KİMYA SANAYİİ: Kalsine ve kristal soda, reçine afyon ve müştakları, gülyağı, sabun, petrol, nitrik asit ve nitrat ve azotlu maddeler.

MEKANİK SANAYİİ: Ziraat alet ve makinaları, makine ve madeni eşya, ölçü aletleri, galvanizli teneke.

DENİZCİLİK: Sahil fenerleri, limanlar, balık konserve ve balıkçılık, balık yağı, balık unu, soğuk hava deposu, gemi ve vagon, dalyanlar.

1939-1946 Dönemine Genel Bir Bakış

“Savaş Ekonomisi” adı altında belirlediğimiz 1939-1946 yıllarının seyir defterinde üç ana bölüm var:

- Savaşın Finansmanı,
- Dış Dünya ile İlişkiler,
- Yeni Kuruluşlar.

Savaşın Finansmanı Konusu:

Bütçe, Milli Korunma Kanunu, yasaklar, el koymalar, fiyat denetimleri ve zamlar, dağıtım sistemleri (vesikalı satışlar), vergiler, bedeni mükellefiyet ve son olarak parasal operasyon (devalüasyon) (Amerikan dolarına % 40 prim).

Batı ile İlişkiler:

Almanya ile ilişkiler, anlaşmalar ve anlaşmaların feshi, Barı ile askeri anlaşmalar (Amerika ve İngiltere ile), ödünç para verme ve kiralama sistemi, Kömür Birliği, borçların silinmesi, San Fransisco Konferansı, Birleşmiş Milletler’e katılma.

Yeni Kuruluşlar:

İkinci Sanayi Plânı, Sivas Çimento Fabrikası, kömür tesisleri, Çay Fabrikası, limanlar, banka kuruluşları (Yapı Kredi, Garanti, İller Bankaları), Milli Reasürans, Çiftçiyi Topraklandırma Yasası, Odalar Birliği, devletleştirmeler

1946-1950 Yıllarına İlişkin Kısa Bir Açıklama

1946-1950 (Haziran) yılları Türk ekonomisinin karışık bir dönemidir. Partilerin içe dönük politikaları ile dış ilişkiler bu yıllarda, eskiden olmadığı kadar birbiri içine girmeye başlamıştır. Türkiye bu dönemde, (Soğuk Savaş ortamı içinde) yıllar boyu oluşturduğu millî politikalarından fedakârlıklar yapmış, yapmak zorundan kalmıştır...

Ekonomik olaya gelince; dönemin başından itibaren Amerika'nın çeşitli şekillerde bu ekonominin içine girdiği görülüyor: Amerikalıların İzmir'de tütün almaları, Türkiye'nin Dünya Bankası'na ve Uluslararası Para Fonu'na çağırılması, bir Amerikan filusunun İstanbul'u ziyareti, Amerikan Senatosu'nda Türkiye ve Yunanistan'a 400 milyon dolarlık yardım yapılması girişimi, Amerikan ekonomi uzmanlarının Ankara'da incelemeler yapması, Amerika ve Türkiye arasında bir "Yardım ve Kültür Anlaşması"nın (Fulbright) imzalanması...

Türkiye'de ise önemli bir olay: Maden Tetkik Arama Enstitüsü'nün Raman'da ilk kez petrol bulması...

Bu süreç sonraki yıllarda da devam edecektir:

1948'de Türkiye'nin yol ve limanları konusunu incelemek üzere bir heyetin gelişi, Amerika'dan askeri uçak satın alınması, Türk-Amerikan İktisadi İş Birliği Anlaşması'nın imzalanması, Türkiye'nin Amerika'dan 5 bin traktör satın alınması gibi...

Bu dönemde DP'li Celal Bayar, yapılmakta olan Üçüncü Sanayileşme Plânı hazırlıklarına karşı çıkmış, bunun Bolşevik uygulaması olduğunu ileri sürmüştür. Türkiye İkinci İktisat Kongresi yapılmış, devletçiliğe karşı kararlar alınmıştır...

Uzun yaşamına başlayacak olan Yapı Kredi Bankası kurulurken, aynı zamanda bazı küçük bankalar kapanmıştır. 1949'da Türkiye ile Amerika ve Batı arasındaki ilişkiler gelişmeye devam etmektedir. Türkiye, Avrupa Konseyi'ne girmiştir. Amerika Türkiye'ye iki muhrip hibe etmiştir. Avrupa ülkeleri arasındaki Ödeme ve Takas Anlaşması (Türkiye

dahil) imzalanmıştır... Eskişehir'de Porsuk Barajı, Ereğli'de Filyos Ateş Tuğlası Fabrikası, Erzurum-Hasankale Demiryolu, Ankara-Konya Karayolu, Erzurum Et Kombinası Hükümetin yaklaşan 1950 seçimleri için hızlı faaliyetlerinden bir bölümüdür.

Bu arada Gelir, Kurumlar, Esnaf Vergileri ve Vergi Usul Kanunları devreye girmekte, Çakmaktaşı tekeli kalkmakta, Devlet Üretim Çiftlikleri kurulmaktadır.

1950 yılı, Gelir ve Kurumlar Vergisi ve Vergi Usul Kanunlarının uygulanması ile başlamaktadır. Bunu Karabük Demir Çelik Fabrikası'ndaki Zeynep adlı fırının çalışmaya başlaması, bataklıkların kurutulması hakkındaki kanunun yayınlanması, Hazine'nin özel teşebbüslere kefalet etmesi ve döviz taahhüdünde bulunması, Vakıflar Bankası'nın kurulması, Susurluk Şeker Fabrikası'nın temelini atılması izlemektedir. Bu arada İşletmeler Bakanlığı kurulmuş ve Devlet İktisadi Teşebbüslerinin bir elden yönetilmesine gidilmiştir. Solcu profesörler cezalandırılırken ekme fiyatlarında indirimle gidilmiştir.

Ve 14 Mayıs'ta genel seçimler yapılmış, yirmi yedi yıldır Türkiye siyasetini yöneten CHP böylece iktidarı Demokrat Parti'ye devretmiştir. Yine bir seçimle İsmet İnönü Cumhurbaşkanlığından ayrılmış, Celal Bayar Cumhurbaşkanı olmuştur...

KAMU İKTİSADI TEŞEBBÜSLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Cumhuriyet kurulduktan sonra İzmir İktisat Kongresi'nde, serbest piyasa esaslı kabul edilmekle birlikte devletin de gereğine göre ekonomik yaşamda yer alabileceği de kabul edilmişti. 1923 ile 1930 yılları arasında yapılan devletleştirmeler ve demir yolları inşaatı böylece bu alanda ciddi etkiler olmuştur.

1929 Dünya Ekonomik Krizi'nden sonra başlayan devletçilik rejimi bilindiği gibi pek çok devlet müessesesinin kurulması sonucu vermiş, Birinci Sanayileşme Programı (1933-37) başarılı olmuş, Türkiye'ye daha sonraki atılımların kökenini oluşturan birçok sanayi kuruluşu

kazandırmıştır.

Başlangıçta her kurulan müessese için (Sümerbank, Şeker fabrikaları gibi) özel mevzuat hazırlanmış, ancak zamanla bu konudaki mevzuatın birleştirilerek tek metin haline getirilmesi ihtiyacı doğmuştur. Bütün kamu iktisadi girişimlerine ilişkin mevzuat ilk kez 1938 yılında 3460 sayılı kanunda toplanmıştır.

Kamu girişimlerinin kuruluş nedenleri, mevzuatta şu şekilde açıklanmaktadır:

- Ekonomik kalkınmayı sağlamak,
- Tekelleri devlet eliyle işletmek,
- Özel sektörün başaramayacağı veya giremediği işleri yapmak,
- Ekonomiye yön vermek,
- Özel sektöre öncülük etmek,
- Gelir dağılımını düzenlemek.

İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları hakkındaki mevzuat zaman içinde çeşitli değişiklikler yaşamıştır. (233 sayılı kanun ve diğerleri) Bu değişikliklerin sonuncusu 1980'den sonra başlayan ve 2001 yılından sonra olağan dışı bir ivme kazanan "Özelleştirmeler Kampanyası"dır.

Bu kampanya ile satılan müesseselerden ve iştirak paylarından sağlanan fon 47,5 milyar dolardır. Bununla birlikte, devletçilikten kalan miras o kadar büyüktür ki halen özelleştirme devam etmektedir. Bu kampanyanın devamında fabrikalar, dağıtım tesisleri, santraller, çeşitli gayri menkuller (vapur iskeleleri) satış beklemektedir.

Hatıra: Bilindiği gibi özelleştirme politikası Türkiye'ye IMF tarafından telkin edilmiştir. Oysa ABD bu dönemde General Motors gibi bir şirketi satmamış, devletleştirmiştir.

* Cumhuriyet Ekonomisini Öyküsü – Cilt: 1, 1923-1950 Altın Yıllar, Cahit Kayra, Tarihçi Kitabevi, 2. Baskı, İstanbul, Haziran 2013

TARIMSAL ARGE ve EĞİTİM YENİDEN DÜZENLENMELİ

Tarım ve Gıda Egemenliği İçin Çıkış Yolu-5

Prof. Dr. Mustafa Kaymakçı

Tarım ve Gıda Egemenliği İçin Çıkış Yolu-1,2,3 ve 4 numaralı yazılarımda sırasıyla “Tarımda Aile İşgücü Temelinde Köylü İşletmeleri Desteklenmeli”, “Tarımda Kooperatifleşme Sağlanmalı” ve “Tarımsal Kitler Yeniden Açılmalı” ve “Toprak Reformu Yapılmalı” önermelerinde bulunmuştum.

Bu yazımda “Tarımsal ARGE ve Eğitim Yeniden Düzenlenmeli” önermesinde bulunmak istiyorum.

TARIMSAL ARGE ve EĞİTİMİN TEMEL ÖZELLİKLERİ NEDİR?

Tarımsal AR-GE ve eğitimin yeniden düzenlenmesinde birbirleriyle bağlantılı başlıca iki özellik göz

önüne alınmalıdır.

Bunlardan birincisi, tarımın kendisine özgü yapısal durumudur.

Tarımsal üretim büyük ölçüde doğa koşullarına bağlıdır. Doğa koşulları, ülke, bölge, hatta yörelere göre değişiklik göstermektedir.

Kullanılan materyalin canlı olması da farklılıkları artırmaktadır.

Bu durum, tarımsal üretimin en önemli öğeleri olan tohum ve damızlık materyalinin içinde yaşadığı çevre ile etkileşiminin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Bir başka deyişle, genotip-çevre etkileşimi, tarım biliminin göz önüne alınması gereken en önemli konularından biridir.

Gelişmiş ülkeler için üretilen materyal ve yeniliklerin önemli bir kesimi, bu nedenle başka ülkeler için geçerli değildir.

Kimileri de bütünüyle yararsız olmasa bile en azından pahalıdır.

Bunun sonucu olarak ülke, bölge hatta yöre temelli tarımsal ARGE çalışmaları yapma gereği vardır

İkincisi ise, büyüklüklerine bağlı olarak işletmelerin farklı ARGE ve eğitime gereksinme duymalarından kaynaklanmaktadır. (*)

Aile işgücüne dayalı küçük ve orta ölçekli işletmeler ile dev tarımsal işletmelerin farklı ARGE ve eğitime gereksinimleri vardır.

Örneğin dev sığırcılık işletmelerinde sağım ve kızgınlık denetimi için bilgisayar destekli ARGE çalışmalarına, aile işgücü temelli işletmelerin gereksinmesi olmayabilir.

Bu iki özelliğin sonucu olarak;

- Türkiye’de bölge hatta yöre temelli tarımsal ARGE çalışmaları yapma gereği vardır.

- Türkiye tarımsal işletmelerinin büyük bir çoğunluğunu oluşturan küçük ve orta ölçekli işletmeler için düşük endüstriyel girdiye dayalı sürdürülebilir tarım, organik tarım ve perma kültür tarımın gereksinimlerine uygun ARGE etkinlikleri ve eğitim hizmetleri düzenlenmelidir.

Bu yaklaşım, yüksek düzeylerde işsizliğin yaşandığı süreçlerde, toplumun bulunduğu alanda istihdam edilmesi açısından da önemlidir. Özetle tarımda da yeni bir ARGE ve eğitim modeline gereksinme vardır.

TÜRKİYE'YE ÖZGÜ TARIMSAL ARGE ve EĞİTİM MODELİ NASIL OLUŞTURULMALI?

Bu amaçla Türkiye Tarımsal Araştırma Alanı'nın gerçekleştirilmesinde Tarım Bakanlığı'na bağlı araştırma enstitüleri, üniversiteler, çiftçi örgütleri, kooperatifler ve sivil toplum örgütleri ile özel sektör kurumları arasında sağlıklı işleyen birlikteliğin oluşturulması zorunludur.

Birlikteliğin oluşturulmasında temel ilke, tarımsal araştırmalar sonuçta kimin için üretiliyor ya da üretilecekse, modelin merkezinde onların olmasıdır.

Modelin omurgasını, küçük ve orta ölçekli işletmelerin egemen olduğu çiftçi örgütleri oluşturmaktır.

Modelde gereksinimler ve çözüm yolları için bölgesel ve ulusal projelerin neler olabileceği katılımcı kırsal değerlendirme yaklaşımı ile tespit edilmelidir.

(*) Önemli bir not:

Ülke, bölge, hatta yöre farklılıklarının yanında büyüklüklerine

bağlı olarak işletmelerin farklı ARGE ve eğitime gereksinme duydukları yaklaşımının, Türkiye gibi ülkelerde dikkate alınması oldukça yeni bir konudur.

Beyinler genel olarak çevre koşulları yanında işletmelerin bir örnek olduğu, gereksinmelerin farklı olamayacağı konusunda koşullanmıştır.

Bu yaklaşım, yukarıda değinildiği üzere ARGE etkinliklerinin planlanmasında, çiftçi örgütleri, çiftçiler ve meslek odalarının katkısı neredeyse olmamasından da kaynaklanmaktadır.

Sonuçta ARGE etkinlikleri sonucu, Türkiye için oluşturulan yeni materyal, üretim teknikleri ve yenilikler sınırlı kaldığı gibi ARGE etkinliklerinde bilimsel taşeronluk eğilimi ortaya çıkmış ve aile işgücü temelli işletmeler, Türkiye ARGE ve Eğitim kurumlarına yabancılaştırmışlardır.

AR-GE etkinliklerinde bilimsel taşeronluk, bilindiği üzere araştırmacıların yabancı uluslararası şirketler ve de onların güdümündeki şirketlerin gereksinmelerini karşılayan araştırmaların bir parçasını üstlenerek ortaya çıkmaktadır.

Bu durum ülkemizde Avrupa Araştırma Alanı ile Türkiye Araştırma Alanı ile çakıştırılmak istenmesinin af edilmez bir sonucudur. Bu amaçla Türkiye araştırmacıları Avrupa Birliği Fonlarına yönlendirilmiş ve üstelik bu fonun havuzuna önemli miktarlarda para da aktarılmıştır.

Türkiye'nin havuzu aktardığı kaynağın çok azıda yurdumuza dönmüştür.

Ulusal Pamuk Konseyi'nde Yeni Yönetim Belirlendi

Ulusal Pamuk Konseyi (UPK) 10. Olağan (Seçimli) Genel Kurul Toplantısı 5 Eylül 2018 Çarşamba günü TOBB İkiz Kuleler Sosyal Tesisleri'nde üye kuruluş ve Tarım ve Orman Bakanlığı temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirildi.

Ulusal Pamuk Konseyi (UPK) 10. Olağan (Seçimli) Genel Kurul Toplantısı 5 Eylül 2018 Çarşamba günü TOBB İkiz Kuleler Sosyal Tesisleri'nde üye kuruluş ve Tarım ve Orman Bakanlığı temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirildi. Geçen dönem faaliyetleri ve hesaplarının oy birliği ile ibra edildiği toplantıda yeni Yönetim, Denetim ve Araştırma ve Danışma Kurulu üyeleri belirlendi. Yapılan seçimler sonucunda Ulusal Pamuk Konseyi'nin yeni kurulları oy birliği ile aşağıdaki şekilde oluştu:

Güneş (ÇUKOBİRLİK), Ali Şimşek (TARİŞ), Şeref İyiyularlar (İzmir Ticaret Borsası), Mehmet Kaya (Şanlıurfa Ticaret Borsası), Bertan Balçık (Söke Yağ San.), Nezih Aslankeser (Akdeniz İhracatçı Birlikleri), Ali Ulvi Karahan (TUTSİS), Leon Picon (İPUD), Ahmet Duran Balsuyu (Balsuyu Mensucat)

Yedek Üyeler: A. Bahri Erdel (Aydın Ticaret Borsası), Ahmet Eyüpoğlu (Şanlıurfa Ziraat Odası), Yasin Milli (Adana Ticaret Borsası), Nuri Uz (Ege İhr. Birl.), Ahmet Açıkgöz (GAİB), Mehmet Doğan (Docotton), Besim ÖZEK (İTKİB), Ali Özbuğday (Özbuğday Tarım), Fuat Tanman (Üretici)

Denetim Kurulu: Güven Borzan (D. Akdeniz Araştırma Enstitüsü), A. Nejat SAĞEL (Söke Ticaret Borsası)

Araştırma ve Danışma Kurulu: İrfan Uzunpınar (TUIK), Hüseyin Kadoğlu (Ege Üniversitesi Tekstil Müh. Böl.), Cafer Mart (Progen Tohum), Cevher İlhan Cevheri (Harran MYO), Barış Kocagöz (İzmir Ticaret Borsası)

Üye seçimleri sonrasında yapılan ilk Yönetim Kurulu toplantısında görev dağılımı yapılarak Yönetim Kurulu Başkanlığına Bertan Balçık, Başkan Yardımcılığına Nezih Aslankeser ve Saymanlığa Ali Şimşek getirildi.

Genel Kurul'da alınan karar uyarınca, Yönetim Kurulu toplantıları, pamuk sektörünün temsilini genişletmek amacıyla, Yönetim Kurulu yedek üyeleri ve Denetim Kurulu ile Araştırma ve Denetim Kurulu üyelerinin katılımıyla gerçekleştirilecek.

2017 Yılında 222 Milyon Çift Ayakkabı İhraç Edildi

Türkiye’de 2017 yılında 400 milyon çift ayakkabı üretildiği bilgisini paylaşan Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Erkan Zandar, “Türk ayakkabı sektörü olarak 2017 yılında 222 milyon çift ayakkabı ihraç ederek dünyada beşinci olduk” dedi.

Ayakkabı ve saraciye sektörlerinde verimliliği yüzde 25 arttırmayı hedefleyen Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi (URGE) Projesi start aldı.

Emek yoğun sektörlerin başında gelen ayakkabı ve saraciye sektöründe Alman üretim modeliyle verimliliği yüzde 25 arttırmak istediklerini belirten Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Erkan Zandar, bu anlamda dünyanın en deneyimli isimlerinden Avusturyalı Albin WEDENIG’in danışmanlığında 1.5 yıllık bir çalışma dönemi geçireceklerini anlattı.

Türkiye’de 2017 yılında 400 milyon çift ayakkabı üretildiği bilgisini paylaşan Zandar, “Türk ayakkabı sektörü olarak 2017 yılında 222 milyon çift ayakkabı ihraç ederek dünyada beşinci olduk. Türk ayakkabı sektörü 600 milyon çift ayakkabı üretecek kapasiteye sahip. Hem üretimimizi, hem de ihracatımızı URGE Projesi ile arttırmayı hedefliyoruz. Danışmanımız Albin WEDENIG her ay 15 gün Türkiye’de yaşayacak, URGE Projesi’ne katılacak firmaları ziyaret edecek onların ihtiyaçlarını tespit edecek ona göre de çözümler sunacak” diye konuştu.

Türkiye’nin 2018 yılının 8 aylık döneminde deri ve deri ürünleri ihracatının geçen yıla oranla yüzde 11 artışla 1 milyar 145 milyon dolar

seviyesine ulaştığının altını çizen Zandar, alt sektörlere bakıldığında ise; en önemli ihraç ürününün 640 milyon dolar ile ayakkabı olduğunu sözlerine ekledi.

Ayakkabı ve Saraciye sektörlerinde yüzde 25 verim artışı hedefleyen URGE Projesine danışmanlık yapacak olan Albin WEDENIG ise yaptığı sunumda URGE Projesine katılan firmaları uluslararası ayakkabı üretim modelleri hakkında bilgilendireceklerini, ayakkabı üretim süreçlerini iyileştireceklerini kaydetti.

30 yıldır ayakkabı sektöründe çalıştığını anlatan Wedenig, “Ayakkabı sektöründe üretimden, ihracata kadar tüm süreçleri yönettim. 30 milyon çift ayakkabı üretimini yönettim. Tutku ile bu işi yapıyorum. Ofisinizi temiz ve ferah bir şekilde sunmak, yalın üretim, kalite yönetimi, maliyet analizi, kurumsal kültür, ekip çalışması, yöneticilerin eğitimi çok önemli” dedi.

‘Girişimcilik Türk İnsanınin Ruhunda Var’

Türk insanının girişimci ruha sahip olduğunu bununda Türkiye için bir avantaj olduğunu dile getiren Wedenig şöyle devam etti; “Ben Avusturya’dan geliyorum, Avusturya’da yeni şirketlerin kurucularının büyük bölümü Türklere oluyor. Türklere son derece girişimci bir ruha sahip. 10 yıl sonra çok daha iyi konuma gelebilirsiniz. Türk ayakkabı sektörünün rakipleri Romanya, Arnavutluk ve Ukrayna’dan daha iyi konuma gelmeniz için çalışacağız.”

Ayakkabı sektöründe kar oranlarının centlerle olduğuna dikkati çeken Wedenig, “Gerçek bir maliyet hesabı için kendimize dürüst olmamız gerekiyor. Müşteri ilişkileri çok önemli, müşteri hayatımızda uzun vadeli bir oyuncu. Uzun vadeli müşteri en fazla kar getirir. Maliyet ve ürün hesaplaması çok önemli” diyerek sözlerini noktaladı.

URGE Projesine danışmanlık yapacak olan Albin Wedenig, Hindistan ve dünyanın değişik ülkelerinde yürüttüğü projelerin öncesi ve sonrasını gösteren bir de sunum yaptı.

SANAYİCİDEN 'ENERJİDEKİ ARTIŞ, İSTİHDAM TEŞVİKİ İLE DESTEKLENSİN' TALEBİ

Yüksek kur ve yüksek faiz sarmalına giren sanayici yılbaşından beri enerji maliyetlerinin %60 arttığını belirterek, OSB'lerde istihdam üstündeki yüklerin kaldırılmasını istiyor. Sanayici böylece üretim çarklarının dönmesinin sağlanacağını belirtiyor.

Türkiye'nin organize sanayi bölgelerinde (OSB) elektrik fiyatlarındaki artış ilk sekiz ayda yüzde 60'ı buldu.

Dünya gazetesinden Handan Sema Ceylan-Hilal Sönmez'in haberine göre, sanayici enerji faturalarındaki artış nedeniyle üretimin zarar görmemesi için istihdam teşviki bekliyor. Mevcut fabrikaların korunabilmesi için ikinci vardiyada çalışan işçiler üzerindeki yüklerin tamamen kaldırılması gerektiği de belirtiliyor. Ayrıca İşsizlik Fonu'nun ödenmesi konusunda da yeni bir planlama isteniyor.

İç Anadolu Bölge İstişare Toplantısı öncesi DÜNYA'ya konuşan Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kurulu (OSBÜK) Başkanı Memiş Kütükcü, "Üretimin ne kadar önemli olduğu bir kez daha fark edildi. Cumhurbaşkanımız da sanayicilerimiz de bunun altını çiziyor. 1994, 2001 ve 2007'de nasıl aştıysak, içinde bulunduğumuz bu süreci de öyle aşacağız. Ülkenin geleceği için üretime dönülmesi ve üretimin teşvik edilmesi gerekiyor" dedi.

2018 Ocak-Ağustos döneminde OSB'lerdeki sanayicilerin elektrik faturalarının yüzde 60 arttığını belirten Kütükcü, şunları kaydetti: "Yüksek fiyat sorununu en üst düzeyde dile getirdik. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız, EPDK ve BOTAŞ'la görüşmelerimizde OSB'lerde artan enerji maliyetlerinin 'adil' olmadığını, OSB'lerimizin yatırım avantajlarını ortadan kaldıran bu meselenin bir an önce çözülmesini talep ettik. Artan enerji maliyetleri konusunda beklentilerimiz var. Farklı bir dengelenme de buna dahil edilebilir. İstihdam üzerindeki yükler azaltılarak üretim çarklarının daha sağlıklı dönmesi sağlanabilir. Yüksek kur, yüksek faiz, yüksek enflasyon tehdidi ile karşı karşıyayız. Özellikle iç pazara çalışan sanayicilerimiz enerji fiyatlarından etkilenmedi. İşsizlik Fonu ödemeleri gözden geçirilebilir ayrıca ikinci vardiya çalışan işletmelerde bu vardiyadaki işçilerin istihdam yükü tamamen kaldırılabilir."

"Metrekareler altın değerinde ticarileşmesin"

İmar Barışı'na da değinen Kütükcü, "OSB'lerimizin her metrekaresi altın değerinde. İsraf edemeyiz" diyerek, "Talebimiz, OSB'lerdeki İmar Barışı uygulamalarının, OSB imar planlarını koruyacak şekilde, mevcut plan bütünlüğünü de bozmadan üretimi esas alan yeni bir bakış açısıyla değerlendirilmesi" şeklinde konuştu. Kütükcü, aksi takdirde sanayi parselinin ticari parsel dönüşürülmesi gibi risklerin doğacağını söyledi. Kütükcü, mevcut 0.70 emsal değerinin

artırılmasını talep ettiklerini söyledi.

OSB tarihinin en büyük organizasyonu kasımda...

OSBÜK'ün 1 Temmuz 2017'de özel hukuk tüzel kişilik kazandığını anımsatan Memiş Kütükcü, "OSB tarihinin en büyük organizasyonunu düzenliyoruz. Organize Sanayi Bölgeleri Fuarı-OSBEXPO'yu 14-17 Kasım'da Antalya'da gerçekleştiriyoruz" dedi.

Niteliksiz yabancı endüstriye önem

Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Hasan Büyükdere, niteliksiz yabancı yatırımcıların ülkeye girerek Türk endüstrisini vurmasını önleyecek tedbirler koyacaklarını söyledi. Büyükdere, "Çünkü her giren niteliksiz yabancı ve ucuz ünite bizden bir endüstriyi kapatıyor. Bunun yüzde 50'lere varacağından endişemiz var. Gelecekte Çin hegemonyasının endüstrimizi ciddi boyutlarda vurmasından korkuyoruz. Her ilimizde piyasa gözetim denetiminin iyileşmesinde fayda görüyoruz" dedi. Büyükdere, "Aşağı yukarı 138 milyar dolar civarında aramalda cari açığımız var. Bugün bizi zorlayan ithalatın kökeninde ara mal ithalatında cari açık çok ciddi boyutta" ifadesini kullandı.

ETİKETLERE “YERLİ MALI” LOGOSU

Türkiye’de üretilen malların etiketlerinde, Ticaret Bakanlığı’nca tespit ve ilan edilecek şekil, logo veya işaretleri kullanmak zorunlu olacak. Etiketle, malın satış fiyatının uygulanmaya başlandığı tarih de bulunacak.

Ürün etiketlerine ‘yerli malı’ logo- su geliyor...

Türkiye’de üretilen malların etiketlerinde, Ticaret Bakanlığı’nca tespit ve ilan edilecek şekil, logo veya işaretleri kullanmak zorunlu olacak. Etiketle, malın satış fiyatının uygulanmaya başlandığı tarih de bulunacak.

Ticaret Bakanlığı’nın ‘Fiyat Etiket Yönetmeliği’nde yaptığı değişikliğe göre; Türkiye’de üretilen malların etiketlerinde, Bakanlıkça tespit ve ilan edilen şekil, logo veya işaretleri kullanmak zorunlu olacak.

Etiketle, malın satış fiyatı ve birim fiyatının uygulanmaya başlandığı tarihin de bulunması gerekecek. Uygulama Ekim ayı başında başlayacak.

OKUNABİLİR OLACAK

Yeni düzenlemeyle etiketlerin daha okunabilir olması da sağlanacak. Buna göre; etiketlerin fiyat listesinin üzerindeki rakam ve harflerin okunabilir, eksiksiz, gerçeğe uygun, yeterli büyüklükte ve başka rakam, kelime ve işaretlerle karıştırılmayacak şekilde olması, yanıltıcı ve aldatici bilgiler içermemesi zorunlu olacak. Ayrıca etiketin hangi ürüne ait olduğu da açıkça belli olacak.

TÜKETİCİ KORUNACAK

Ticaret Bakanlığı’nın yaptığı yazılı açıklamada, değişiklikte ekonomik istikrara katkı sağlanmasının amaçlandığı belirtildi. Açıklamada, “Son zamanlarda yaşanan fiyat dalgalanmaları, fiyat etiketinde tüketici lehine düzenlemeler yapılarak ek tedbirlerin alınması gerekliliğini doğurdu. Tüketicilerin ekonomik çıkarları korunacak” denildi.

TEŞVİK EDİLECEK

Düzenlemenin tüketicilerin doğru bilgilendirilmesi açısından önemli olduğu vurgulanan açıklamada, şunlar kaydedildi:

“Tüketicinin yerli ürünler hakkında bilgi sahibi olması, yerli ürün tüketiminin özendirilmesi, teşvik edilmesi ve farkındalık oluşturulması amaçlandı. Bakanlığımız bu konudaki tüketici mağduriyetlerini önlemek için gerekli tedbirleri alıyor.”

MADE IN TURKEY

E-İhracatın Yıldızı Üç Avrupa Ülkesi!

Alım gücü yüksek olan Avrupa ülkeleri, e-İhracat'ta Türk şirketlerinin yurtdışındaki yeni pazarları arasında öne çıkıyor.

Toplam nüfusun yüzde 70'ini oluşturan 565 milyon internet kullanıcısı ve internetten aktif olarak alışveriş yapan 261 milyon kullanıcı ile Avrupa pazarı Türk şirketleri için geniş bir potansiyel sunuyor.

229 milyon hanenin internet bağlantısına sahip olduğu Avrupa'da, hane başına yılda 2.000 Euro internet harcaması yapılıyor. 450 milyar Euro'luk e-ticaret iş hacmine ulaşan Avrupa ülkeleri, bu iş hacmiyle perakende pazarının yüzde 6'lık kısmına ulaşmış durumda. İngiltere 142 milyar Euro, Almanya 80 milyar Euro, Fransa ise 67 milyar Euro'luk iş hacmiyle Avrupa pazar toplamının yüzde 60'ını oluşturuyor.

En Çok Hazır Giyim ve Elektronik Alınıyor

Avrupa ülkelerinin internet harcamalarında hazır giyim ilk sırada yer aldığını belirten B2C Direct'in CEO'su Yusuf İbili şunları söyledi:

"Ülke olarak bu pazarları tanıyor olmamız e-İhracat için çok büyük avantaj. Türkiye'nin 2017 yılı İhracat rakamlarına baktığımızda, hazır giyim sektörünün %10,9 pay ile otomotivden sonra ikinci sırada yer aldığını görüyoruz. Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Temmuz 2018'de yayınlamış olduğu 'En Fazla İhracat Yapılan 20 Fasil' raporuna göre de hazır giyim katego-

risi İhracatı yapılan diğer kategoriler içerisinde önemli bir yere sahip."

Dünya Genelinde Kutlanan Önemli Günlere Dikkat!

Avrupa'nın online sınır ötesi alım potansiyeli ve hazır giyim İhracat-taki önemli yerinin, beraberinde yüksek bir e-İhracat potansiyelini getirdiğini belirten İbili, "Bu fırsatları en iyi şekilde değerlendirmenin yollarından birisi satın alma grafiklerini yukarı çıkaran ve büyük pazaryerlerinin de en iyi cirolarını elde ettiği günlerdir" dedi.

Dünya genelinde kutlanan Sevgililer Günü, Kadınlar Günü, Aneler Günü, Babalar Günü ve bunlara ek olarak özellikle Halloween, Black Friday, Cyber Monday ve Christmas ile yılbaşı günlerinin de satışların en çok yapıldığı zamanlar olduğunun altını çizen İbili, satışları artıran bu günlerde mutlaka indirim, promosyon gibi bildirimlerle satışları destekleyen çalışmaların yapılması gerektiğini vurguladı.

Avrupa'daki e-İhracat Potansiyeli En Yüksek Pazarlar

İngiltere: Avrupa ülkeleri arasında en yüksek kişi başına düşen milli gelire sahip olan İngiltere, bununla birlikte alım gücünün de yüksek olmasıyla öne çıkıyor. İngiltere'nin 66 milyon nüfusu var ve nüfusun yüzde 95'i yani 63 milyonu internet kullanıcısı. Online alışveriş yapanların oranı ise yüzde 81 ve sınır ötesi alışveriş oranı da yüzde 36. En çok alışveriş yapılan kategoriler, hazır giyim ve güzellik ürünü ile elektronik eşya.

Almanya: Yaklaşık 83 milyon nüfusuyla Avrupa'nın ikinci en büyük e-ticaret pazarı. İnternet penetrasyonu yüksek olan Almanya'da nüfusun yüzde 91'i internet kullanıcısı. İnternet üzerinden alışveriş yapanların oranı ise yüzde 77. Bu alışverişin yüzde 25'i sınır ötesinden yapılıyor. En çok satın alınan moda ve güzellik ürünleri ile elektronik

eşya.

Fransa: 65 milyonluk nüfusunun yüzde 88'i internet kullanıcısı. İnternet üzerinden en çok satın alınan kategoriler moda, güzellik ürünleri ve elektronik eşya.

Hollanda: 17 milyon nüfusun yüzde 96'sı aktif internet kullanıcısı. Hollanda'da online alışveriş yapan 9 milyondan fazla kullanıcı, nüfusunun yüzde 84'ünü oluşturmaktadır. Moda ve güzellik ürünleri ile elektronik eşya en çok satın alınan kategoriler.

Gümrük Vergisi ve Yurtdışı KDV Alınıyor

Türkiye'nin konum ve ürün çeşitliliği açısından oldukça önemli bir pozisyona sahip olduğuna dikkat çeken Yusuf İbili, "Avrupa'ya e-İhracat yapmak için çok ziyaretçisi bulunan online pazaryerlerinde mağaza açmak iyi bir seçenek olabilir. Ayrıca devlet tarafından Avrupa ülkelerine yapılan e-İhracat işlemlerinde vergi muafiyeti, iade alma ve teşvik alma gibi büyük fırsatlar sunulmaktadır" diyor. Türkiye'den Avrupa ülkelerine yapılan e-İhracat işlemlerinde 22 EUR altındaki siparişlerde gümrük vergisi ve yurtdışı KDV vergileri alınmıyor. 22 EUR üzerindeki siparişlerde yurtdışı KDV vergisi ödenirken, 150 EUR üzerindeki siparişler ise Türkiye ile Avrupa arasındaki ticaret anlaşmasının bir getirisi olarak A.TR/ EUR.1 belgeleri düzenlenerek Türk menşeli ürünler gümrük vergisinden muaf tutuluyor.

WIN EURASIA 14-17 MART'TA DÜZENLENECEK

WIN EURASIA

15 - 18 Mart / March 2018

Tüyap ■ İstanbul

Deutsche Messe

CeMAT
EURASIA

Electrotech
URASIA

IAMD
EURASIA

Metal Working
EURASIA

Surface Technology
EURASIA

Welding
EURASIA

WIN
EURASIA

Dünyanın en büyük 6 sanayi fuarını Endüstri 4.0 konseptiyle tek çatı altında buluşturan WIN EURASIA "Geleceğin Parçası Ol" sloganıyla 14-17 Mart'ta İstanbul'da düzenlenecek...

Dünyanın en büyük fuar organizatörlerinden Deutsche Messe'nin İstanbul'da düzenlediği Uluslararası "WIN Eurasia" Fuarı'nın 26.'sı 14 - 17 Mart 2019'da gerçekleştirilecek. Sac işlemeden metal şekillendirme teknolojilerine; otomasyon hizmetlerinden elektrik ve elektronik ekipmanlara; hidrolik ve pnömatik hizmetlerden tesis içi lojistiğe kadar geleceğin fabrikaları için ihtiyaç duyulan tüm eko-sistem, 360 derece imalat sanayii, Endüstri 4.0 konsepti altında, "WIN EURASIA" 2019 fuarında yer alacak.

Her yıl dünyanın en büyük sanayi şirketlerini biraraya getiren ve 6 büyük Sanayi Fuarını tek çatı altında buluşturan WIN EURASIA "Geleceğin Parçası Ol" sloganıyla 14-17 Mart'ta İstanbul'da düzenlenecek.

Fuarın bu yılki konsepti ise "Geleceğin Parçası Ol!" olacak.

WIN EURASIA 2019 ile ihracat artışının yanında, yurtiçi ziyaretçilere yönelik ürün tanıtımlarıyla ithalatı azaltmayı da hedeflediklerini vurgulayan Hannover Fairs Turkey Fuarcılık Genel Müdürü Alexander Kühnel şunları söyledi:

"Dünya ticaretindeki değişim dalgası, ihracatçıları uluslararası ihtisas fuarlarında yeni müşteri arayışı konusunda tetikliyor. WIN EURASIA'da ABD ve AB ülkeleri başta olmak üzere CIS ülkelerinden Afrika'ya kadar geniş bir katılımı Türkiye'nin sanayicilerinin ihracatını arttıracığı önemli bir platform sunuyoruz. Uluslararası 26."WIN EURASIA" Fuarı, 2019 yılında da 360 derece imalat sanayinin dijital dönüşümde belirleyici platformu olmaya devam edecek.

Gerek katılımcıların gerekse ziyaretçilerin sektöre dair tüm bileşenleri tek çatı altında bulmasına olanak sağlayan, Uluslararası "WIN Eurasia" Fuarı, yarattığı katmadegerli iş bağlantılarının yanı sıra, "Endüstri 4.0 Festival Alanı" başta olmak üzere, sektöre dair fuar bünyesinde yer alan Özel Alanlar konsepti ile de sadece Türkiye'den değil, dünya genelinden imalat sanayii devlerinin ajandalarında şimdiden ziyaret edilecek fuarlar listesinin başında yer alıyor.

WIN EURASIA Fuarı'nın barındırdığı birçok özelliğin yanı sıra, yerli ürün kullanımını destekleyen özel etkinlikler ve B2B ikili iş görüşmeleri organize ediyoruz. Her yıl bünyesine inovatif yenilikleri ekleyen WIN EURASIA'nın 2019 yılında Türkiye sanayisine daha fazla katma değer sağlayacağına inancımız sonsuz. Tüm çalışmalarımızı bu amaç doğrultusunda şekillendiriyoruz." (dünya)

EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ YÜZDE 9 GERİLEDİ

TÜİK verilerine göre ekonomik güven endeksi Ağustos'ta yüzde 9 gerileyerek Mart 2009'dan beri en düşük olan 83.9 değerini aldı.

Ekonomik güven endeksi Ağustos'ta bir önceki aya göre yüzde 9 düşüşle 83.9'a gerileyerek Mart 2009'dan bu yana en düşük seviyeye geriledi.

Yılbaşından bu yana düşüş eğiliminde olan endeks sadece Temmuz'da 92.2'ye yükselmişti.

TÜİK açıklamasında, "Ekonomik güven endeksindeki düşüş, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı" denildi.

Ekonomide geçen yılki güçlü seyrin de desteğiyle Ocak 2018'de yüzde 10 artarak 104.9 ile beş ayın en yüksek değerini alan endeks, bu sert artış sonrasındaki aylarda geriledi.

Endeks Temmuz 2017'de 100 değerinin üzerine çıkmış, Ağustos 2017'de ise 2012'den bu yana en yüksek olan 106.4 değerini almıştı.

TÜİK bu endeksin ekonomik büyümeye ilişkin olarak diğer ekonomik göstergelere kıyasla daha erken bilgi sağladığından öncü bir gösterge olduğunu belirtiyor.

Ekonomik güven endeksinin 100'den büyük olması genel ekonomik duruma ilişkin iyimserliği, 100'den küçük olması ise genel ekonomik duruma ilişkin kötümserliği gösteriyor.

Türkiye Sudan'da Devasa Bir Alanda Tarım Yapacak

Türkiye ve Sudan aralarında 780,500 hektarlık tarım arazisinin (7 milyon 805 dönüm) Türkiye'nin kullanımına açılmasının da yer aldığı bazı anlaşmalar imzaladı.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, "Türkiye, Sudan ve üçüncü ülkelerin gıda arz güvenliğini sağlayacak olan 780,500 hektarlık arazinin koordinatları bize teslim edildi" dedi.

Türkiye bir süredir tarımda arz güvenliğinin temini için yurt dışında özel sektör eliyle tarımsal üretimi destekliyor.

Öte yandan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) ile Sudan Petrol Bakanlığı arasında bir sahanın geliştirilmesi için çalışma anlaşması imzalandı.

Pakdemirli, bu anlaşma için "TPAO anlaşmasının akabinde başlangıçta 100 milyon dolara varan yatırım Sudan'a yapılacak" dedi.

Ayrıca ikili ilişkilerin finans alanında daha da geliştirmesi için Ziraat Katılım Bankası'nın da Hartum'da bir şube açması konusunda anlaşmaya varıldı.

Pakdemirli, "İki ülke arasındaki ticaret miktarını artırmak için bankacılık ve finans sektörünün de bu işin içinde olması gerekiyor. Bu da saç ayaklarından biriydi, bunda da mutabakata varıldı" dedi.

Otomotiv Üretimi 8 Ayda Yüzde 5 Düştü

Türkiye'de toplam otomotiv üretimi, yılın 8 ayında 2017'nin aynı dönemine göre yüzde 5 azalarak 1 milyon 34 bin 97 adet oldu.

Otomotiv Sanayii Derneği (OSD), 2018'in ocak-ağustos dönemine ait üretim, ihracat ile pazar verilerini açıkladı. Buna göre, ağustosta toplam üretim bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 34 azalarak 41 bin 175 adet, otomobil üretimi de yüzde 42 düşüşle 29 bin 289 adet oldu.

Bu yılın ocak-ağustos dönemine bakıldığında, toplam üretim, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5 azalarak 1 milyon 34 bin 97 adet, otomobil üretimi de yüzde 9 düşerek 683 bin 69 adet düzeyinde gerçekleşti. Toplam pazar, ağustosta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 53 daralarak 35 bin 174 adet oldu. Yüzde 51 daralan otomobil pazarı da 26 bin 976 adet olarak kayıtlara geçti. Ocak-Ağustos dönemine bakıldığında, toplam pazar geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 20 azalarak 455 bin 943 adet düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde otomobil pazarı, yüzde 19 oranında azaldı ve 344 bin 870 adet oldu.

İĞDIR PAMUĞUNDA REKOLTE BEKLENTİSİ 8 BIN TON

Ağrı Dağı'nın eteklerindeki Aras Vadisi'nde yıllar sonra yeniden ekilen pamuğun üretim alanları genişliyor. Bu yıl için rekolte beklentisi 8 bin ton civarında.

Sahip olduğu mikroklima iklimi ve coğrafi yapısı nedeniyle "Doğu'nun Çukurovası" olarak nitelendirilen Iğdır'da pamuk üretimi her geçen yıl artıyor.

Iğdır Tarım ve Orman Müdürü Özkan Yolcu yaptığı açıklamada, Iğdır'ın topraklarının pamuk üretimi için Türkiye'deki en uygun alanlardan biri olduğunu söyledi.

Bu yıl yaklaşık 15 bin dekarlık bir alanda pamuk üretimi gerçekleştirdiklerini aktaran Yolcu, "Uzun yıllar önce ilimizde ekimi yapıyorduk, son dönemde vatandaşlarımıza tanıttık, her geçen yıl daha fazla ekim alanına ulaşıyoruz. Dekardan 550 kilogramın üstünde verim, 7 bin 500-8 bin ton civarında rekolte bekliyoruz. Bakanlık olarak özellikle pamuk üretimi geliştirme amaçlı değişik projelerimiz, destekleme kalemlerimiz var. Bir dekar pamuk üretim alanı için 45 lira mazot ve gübre desteği veriyoruz. Bunun dışında üretilen üründe kilogram başına 80 kuruş destekleme ödemesi yapıyoruz." dedi.

Iğdır'ın bir ova içinde bulunduğu işaret eden Yolcu, şöyle devam etti:

"Bizim ürettiğimiz pamuk birinci kalite, çok fazla rağbet gören ve piyasada iyi para eden bir ürün. Ağrı Dağı'nın zirvesinden yıl içerisinde hiç eksik olmayan karların beyazıyla pamuğun beyazını birleştirmeye devam edeceğiz. Her geçen yıl daha fazla destek vererek, çiftçimizi teşvik ederek üretim alanlarını artıracacağız."

Kur Artışı Filo Kiralamayı da Vurdu

TOKKDER Başkanı Ekici, artan borçlanma maliyetleri ve bankaların kredi vermede isteksiz davranmaları nedeniyle bu yılı yatay ile yüzde 5 arası daralma yaşanabileceğini ifade etti.

Otomotiv pazarında yeni alımların yüzde 20'sini gerçekleştiren ve her yıl yüzde 10-15 bandında büyüme kaydeden operasyonel kiralama şirketleri, finansman koşullarında sıkışma nedeniyle, müşterilerinden gelmeye devam eden talebe rağmen sektöre büyüklüğünde sınırlı daralma bekliyor. Türkiye oto kiralama kuruluşlarını temsil eden Tüm Oto Kiralama Kuruluşları Derneği (TOKKDER) Yönetim Kurulu Başkanı İnan Ekici, Reuters ile söyleşisinde daha önce yüzde 5 büyüyeceğini tahmin ettikleri sektörün artan borçlanma maliyetleri ve bankaların kredi vermede isteksiz davranmaları nedeniyle bu yılı yatay ile yüzde 5 arası daralma ile kapatabileceğini ifade etti.

Sektörün araç parkı olarak ölçülen büyüklüğü geçen dokuz yılda her yıl yüzde 10-15 aralığında artarak kesintisiz büyüme kaydetti. Geçen yıl 366.000 adetlik araç parkıyla kapatan sektörün büyüklüğü Haziran sonu itibarıyla 365.000 düzeyinde. Kiralama şirketleri, müşterilerden gelen kiralama taleplerini bankalardan kredi olarak veya sermaye piyasasından doğrudan borçlanarak gerçekleştiriyorlar. Müşterilerin ödemelerini geciktirmesi veya kur ile faizlerdeki sert hareketler kiralama şirketleri üzerinde baskı yaratıyor. Araç kiralama kontratlarının yüzde 70'ten fazlası 30 aydan uzun süreli olduğu için şirketlerin de buna uygun orta ve uzun vadeli fonlama sağlaması gerekiyor. Ekici, bankaların mevduat-kredi vade uyumsuzluğundan

dolayı uzun vadeli kredi açmakta isteksiz olduklarını ifade ederek, "Operasyonel kiralama tarafı bu nedenle fonlamayı istediği ölçüde yapamıyor. Piyasalardaki son birkaç aydaki gelişmeler yatırım yapma kabiliyetini düşürdü. Yeni müşteri talebi var, ancak buna istenilen hızda veya pozitif cevap veremiyoruz" dedi. Finansman koşulları rahatlırsa sektörün geçen yıl ile aynı büyüklükte yılı kapatacağını belirten Ekici, bankaların kredi vermedeki isteksizliğinin sürmesi halinde araç parkı büyüklüğünün 350 bine doğru gerileyebileceğini ifade etti.

Dövizle Kira Dönemi Sona Erdi

Menkul ve gayrimenkul alım satım ile kiralama sözleşmelerinde döviz üzerinden belirlenmiş bedellerin 30 gün içinde Türk lirasına dönüştürülmesiyle ilgili Cumhurbaşkanı kararı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Söz konusu karara göre, Türkiye'de yerleşik kişilerin, ilgili Bakanlıkça belirlenen haller dışında, kendi aralarındaki menkul ve gayrimenkul alım satım, taşıt ve finansal kiralama dahil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş, hizmet ve eser sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövizle endeksli olarak kararlaştırılmayacak.

Kararın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde, daha önce akdedilmiş yürürlükteki sözleşmelerde döviz cinsinden kararlaştırılmış bulunan bedeller, Bakanlıkça belirlenen haller dışında, Türk parası olarak taraflarca yeniden tespit edilecek.

Kararda, bu hükümlerin Hazine ve Maliye Bakanı tarafından yürürlüğe getirildiği belirtildi.

TEKNOPARKLAR SANAYİCİLERLE BULUŞUYOR

Ar-Ge, Sanayi, Akademi (ASA) Buluşmasının 5'incisi, Doğu Marmara Sanayi ve Teknoloji Fuarı (SANTEK) 2018 ile birlikte gerçekleştirilecek. Fuara 20 ülkeden 30 bin teknoloji meraklısının katılması bekleniyor... Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARPKA), Kocaeli Sanayi Odası (KSO), Kocaeli Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, TÜYAP, Kocaeli Kamu – Üniversite - Sanayi İşbirliği (KÜSİ) Platformu İl Temsilciliği destekleri ile 31 Ekim - 03 Kasım 2018 tarihleri arasında, Ar-Ge, Sanayi, Akademi (ASA) Buluşmasının 5'incisi, Doğu Marmara Sanayi ve Teknoloji Fuarı (SANTEK) 2018 ile birlikte yapılacak. Türkiye'de faaliyetlerini sürdüren gösteren Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TGB) yönetici şirketleri ve Ar-Ge firmalarının, akademisyenlerin, sanayicilerin ve yatırımcıların bir araya geleceği fuarda, sanayiciler için araştırma programı düzenlenecek. 5. Ar-Ge, Sanayi, Akademi (ASA) Buluşması organizasyonu için 15 bin metrekare özel bir alan ayrıldı. Fuar alanı ve stantlar için TGB yönetici şirketleri ve TGB'de faaliyet gösteren Ar-Ge firmalarından ücret alınmayacak. Fuar bünyesinde "Match-4Industry Eşleştirme Etkinliği" ile Avrupa ülkeleri başta olmak üzere dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen firmaların, Türkiye pazarındaki stratejik ortaklar ile buluşturulması ve Türk firmaları ile teknolojik işbirliği oluşturulmasına imkan sağlanacak. Fuara katılmak için son başvuru tarihi 21 Eylül 2018 Cuma Günü olarak belirlendi. Fuara katılacakların, 'Taahhütname Formu'nu doldurup, imzalı ve kaşeli bir şekilde asa@marmarateknokent.com.tr adresine göndermesi gerekiyor. (sanayi gazetesi)

TEŞVİKLİ YATIRIM SAYISI AZALDI, YATIRIM TUTARI YÜZDE 50 ARTTI

Ocak-Haziran döneminde teşvik belgesi yatırım sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6.83 azalırken, yatırım tutarı yüzde 49.8'lik artışla 80 milyar 658 milyon liraya yükseldi.

2018 yılı Ocak-Haziran döneminde teşvik belgesi yatırım sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6.83 azalmasına rağmen, yatırım tutarı yüzde 49.8'lik artışla 80 milyar 658 milyon liraya yükseldi.

Dünya gazetesinden Hüseyin Gökçe'nin haberine göre, bu dönemde sağlanan istihdam ise yüzde 48.1'lik artışla 104 bin 593'ten, 154 bin 945'e çıktı. Sektörel bazda en dikkat çekici yatırım artışı hizmetler ve imalat sanayinde yaşandı. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yatırım teşvik istatistiklerinden yapılan hesaplamalara göre, 2018 yılının ilk yarısında teşvik belgesi yatırım sayısındaki azalmaya rağmen, yüksek hacimli yatırımlar sebebiyle teşvik belgesine bağlanan yatırım tutarı büyük artış gösterdi. Ocak-Haziran döneminde teşvik belgesi alan proje sayısı yüzde 6.83 gerileyerek 3 bin 744'ten 3 bin 488'e indi. Buna karşılık aynı dönemde yatırım tutarı yüzde 49.8 artarak 53 milyar 808 milyondan, 80 milyar 658 milyon liraya çıktı. 2018 yılı, teşvikli yatırımların istihdama katkısını da artırdı. Geçen yılın ilk yarısında teşvik belgesi 3 bin 744 yatırımda 104 bin 593 kişilik istihdam taahhüdünde bulunulurken, bu yıl aynı dönemde 3 bin 488 proje için 154 bin 945 kişilik istihdam öngörüldü. Geçen yıl teşvik belgesi başına oluşturulan istihdam 27.9 kişi iken bu yıl 44.4 kişi oldu.

Yatırımlar kapsamında öngörülen istihdamdaki yüksek oranlı artış, bu dönemde hizmetler sektöründen kaynaklandı. 2017'nin ilk yarısında 17 milyar 442 milyon liralık yatırım başvurusunun geldiği

hizmetler sektöründe, bu yıl yüzde 107.1'lik artışla 36 milyar 135 milyon liralık başvuru yapıldı. Aynı dönemde imalat sanayine yapılan yatırım başvurusu yüzde 83.1 artarak 32 milyar 803 milyon liraya, tarım sektörüne yapılan yatırım başvurusu yüzde 76.4 yükselişle 1 milyar 562 milyon liraya, madencilik yatırım başvuruları ise yüzde 3.8 artarak 1 milyar 309 milyon liraya çıktı. Buna karşılık enerji sektöründeki yatırım başvurusu yüzde 45.7 azalarak 8 milyar 849 milyon liraya geriledi.

bir büyüme sağlamıştı. KDV indiriminin yeniden gündeme alınmasıyla mobilya sektöründeki küçülmenin önüne geçileceğini düşünüyoruz" dedi.

KONYA'DA YERLİ MISIR TOHUMUNUN İLK HASADI YAPILDI

Konya'da, yerli ve milli mısır tohumunun ilk hasadı yapıldı. Sonuç: ABD menşeli tohumlardan daha ucuz ve kaliteli. Türkiye'de çoğunlukla mısır tohumunda ABD başta olmak üzere Çin, Fransa gibi ülkelerin tohumlarının kullanılıyor.

Sözcü'den Mehmet Ali Kayacı'nın haberine göre, Sakarya Mısır Araştırma Enstitüsü tarafından geliştirilen yerli mısır tohumunun ekildiği Konya'nın Selçuklu ilçesi Tömek mahallesinde hasat yapıldı. Tohumdan alınan ürün ise yüzleri güldürdü. Selçuklu Ziraat Odası, Sakarya Mısır Araştırma Enstitüsü tarafından düzenlenen "Mısır Çeşitleri Tarla Günü" etkinliği çok sayı da davetlinin katılımı ile Tömek Mahallesinde gerçekleştirildi. Etkinlikte konuşan Selçuklu Ziraat Odası Başkanı Mehmet Bacak, artık mısır tohumunda dışa bağımlılığın bitirilmesi gerektiğini ifade etti.

Sakarya Mısır Araştırma Enstitüsü tarafından geliştirilen Ada, Ada 1, Ada 2 ve Hacıbey isimli mısır çeşitlerini mısır tohumlarını ekerek hasat yapan Cemil Temiz isimli çiftçi, tarlasına aynı

zamanda ABD menşeli bir ürünü daha ektiğini belirterek, "Türk tohumundan, ABD menşelisine göre daha kaliteli ürün aldım. Dekarından slajlık 8 ton mahsül kaldırdık. Buradan tüm üreticilere sesleniyorum. Yerli ve milli tohum kullanalım" dedi.

Sakarya Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürü Ahmet Duman ise, "Türkiye'de mısır üretiminde yüzde 100 dışa bağımlı bir ülke olduğumuza dikkat çekerek, şöyle konuştu: "Türkiye'de mısır tohumunda ABD başta olmak üzere Çin, Fransa gibi ülkelerin tohumlarının kullanılıyor. enstitü olarak yerli ve milli üretime destek için çalışmalar gerçekleştirdik. Yabancı meşeli bir çuval tohum bugün 300 liradan satılıyor. Dolardaki artışla bu fiyatların daha da yükseleceğini biliyoruz. Biz üreticilerimize çuvalını yüzde 50 daha ucuza veriyoruz. Türk mühendislerine imkan verildiğinde neleri başarabileceğimizi bugün burada görüyoruz ve artık diyoruz ki, tohumda milli ve yerli üretimin başladığı gün bugün olsun."

DEMİR ÜRÜNLERİ İTHALATINA YÜZDE 25 KORUMA ÖNLEMİ GETİRİLDİ

Demir ve demir ürünleri ithalatına bugünden başlamak üzere 200 gün süreyle yüzde 25 oranında geçici korunma önlemi uygulanacak. Söz konusu ürünlerin ithalatına uygulanan ek mali yükümlülükten muafiyet sağlamak üzere tarife kontenjanı açılmasına karar verildi.

Resmi Gazete'nin bugünkü sayısında yer alan Ticaret Bakanlığı'nın ithalatta korunma önlemlerine ilişkin tebliğine göre, geçici koruma önlemi ile getirilen ek mali yükümlülük kapsamına, demir ve alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri, çubuklar, teller ve profiller, boru ve içi boş profiller, paslanmaz çelik ile demiryolu ve tramvay hattı

malzemeleri giriyor.

Bu ürünlerin ithalatında, öngörülen önlemden muafiyet sağlanması amacıyla; yassı mamuller için 3.1 milyon ton, çubuk, tel ve profil için 558,534 ton, boru ve içi boş profiller için 273,901 ton, paslanmaz çelik için 139,934 ton, demiryolu ve tramvay hattı malzemeleri için 27,044 ton tarife kontenjanı tanımlandı.

Karar kapsamında İthalatta Korunma Önlemlerini Değerlendirme Kurulu, Dünya Ticaret Örgütü Korunma Önlemleri gereğince gelişmekte olan ülkelere muafiyet tanınmasına ve önlemin istihali hususunda Cumhurbaşkanlığına öneride bulunulmasına oy birliği ile karar verdi.

ECZACIBAŞI: "ÇİN TİCARETTE 35 SENEDİ ABD'Yİ GEÇTİ"

TBV Başkanı Faruk Eczacıbaşı, "1980 yılında Amerika'nın dünya ticareti içerisinde yeri yüzde 18,5 oldu. Çin'in yeri ise yüzde 1,5 oldu. Aradan 35 sene geçti Amerika'nın yeri bu payda yüzde 16'ya düştü. Çin bu oranda Amerika'yı geçerek yüzde 17'yi geçti" dedi.

Türkiye Bilişim Vakfı (TBV) Başkanı Faruk Eczacıbaşı, "1980 yılında Amerika'nın dünya ticareti içerisinde yeri yüzde 18,5 oldu. Çinin yeri yüzde 1,5 oldu. Aradan 35 sene geçti Amerika'nın yeri bu payda yüzde 16'ya düştü. Çin bu oranda Amerikayı geçerek yüzde 17'yi geçti." dedi.

TBV Başkanı Eczacıbaşı, Abdullah Gül Üniversitesi (AGÜ) Sümer Kampüsü Rektörlük Konferans Salonunda düzenlenen "AGÜ Talks söyleşi" programında, sanayi dünyasının getirdiği paradigmanın birçoğunun geçerliliğini yitirdiğini söyledi.

İnternet ile birçok şeyin değiştiğini vurgulayan Eczacıbaşı, yeniliği getirecek kuşağın gençlerin olacağını kaydetti.

İnternetin alışveriş ortamına girdiğine de değinen Eczacıbaşı, "Amazon bugün Türkiye piyasasına girmeye karar verdi. Bütün satın alma alışkanlıklarını değiştirecek. Amazonun kendi ürettiği 30 milyon ürün var. Başkalarının ürettiği, onun aracı olarak sattığı ürünlerin sayısı ise 600 milyon ürün. Normal bir insanın hayatı boyunca dokunduğu ürünlerin sayısı 230 ile 260 bin arasında olduğu varsayılıyor. Bu ürünlerin hepsine ulaşılacak." ifadelerini kullandı.

YURTDIŞI ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİNDE KESKİN ARTIŞ

Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi ağustosta bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 59 artış gösterdi.

Türkiye İstatistik Kurumu, ağustos ayına ilişkin Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi (YD-ÜFE) verilerini açıkladı.

Buna göre, YD-ÜFE, ağustosta bir önceki aya göre yüzde 18,16, geçen yılın aralık ayına göre yüzde 44,88, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 59,12 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 27,04 artış gösterdi.

Sanayinin iki sektörünün bir önceki aya göre değişimlerine bakıldığında, madencilik ve taş ocaklığı sektöründe yüzde 17,53, imalat sanayi sektöründe yüzde 18,17 artış kaydedildi.

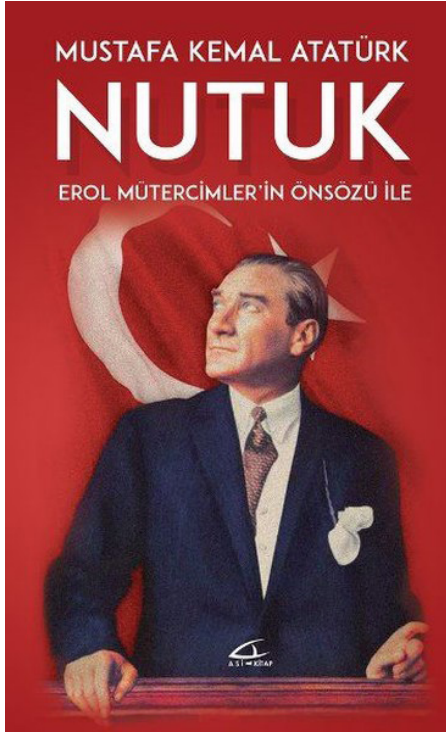
En yüksek aylık artış kok ve rafine petrol ürünlerinde gerçekleşti.

Ağustosta bir önceki aya göre endekslerde en fazla artış, yüzde 22,62 ile kok ve rafine petrol ürünleri, yüzde 19,95 ile tütün ürünleri, yüzde 19,62 ile diğer ulaşım araçları sektöründe gerçekleşti.

Ana sanayi grupları sınıflamasına göre bu yıl ağustos ayında en fazla aylık ve en fazla yıllık artış enerji mallarında kaydedildi.

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK – NUTUK

Ey Türk Gençliği!

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî bedhahların olacaktır. Bir gün, İstiklâl ve Cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok nâmûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve Cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler.

Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr ü zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!

Nutuk (Erol Mütercimler'in Önsözü ile), Asi Kitap, 666 sayfa

GÜNGÖR URAS – İNDİR FAİZİ BİNDİR FAİZİ

“Humour” kelimesi yabancı bir kelimedir. Anlamı “olayların gülünç yanlarını görme yeteneği, nüktedanlık, şakaçlık”tır.

Humour türü yazıları seviyorum, 1982 yılında Güneş gazetesi yayınlanmaya başladığında, Ali Rıza Kardüz imzası ile bu tür yazılara başladım. Daha sonra Sabah ve Yeni Yüzyıl gazetelerinde 2000’li yıllara kadar yazılarım yayınlandı.

“Olaylarla alaylar” diye isimlendirilen yazılarımı ünlü sanatçılar Haslet Soyöz ve rahmetli Mıstık (Mustafa Eremektar) çizimleriyle ilgi çekici hale getiriyordu.

Bu tür yazı tekniğini, bu tür yazıları çok seviyorum.

Güngör Uras

Tarihçi Kitabevi, Temmuz 2018, 184 sayfa

Kendi malını kullan

Kendi ülkeni zengin et

Biz ithal mallar kullandıkça, bize mal satan ülkenin üretimi, kalitesi, verimi ve kârı artıyor; kendi üretimimiz ise düşüyor. Onlar, bizim paralarımızla kendi insanlarına daha iyi sağlık ve eğitim hizmeti, daha bakımlı kentler, daha konforlu bir yaşam sağlıyor. Bizim ülkemizde üretimin ve kazancın azalması ise, yaşam koşullarımızın her gün daha da kötüye gitmesi demektir.

USİAD

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

The way of natural taste...

PAKTEL®
PRESENT®

MUTFAK GEREÇLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
PERAKENDE SATIŞ : www.paktelkitchen.com

Büro : İstoç Top.Çar. 2.Ada No: 26 Bağcılar - İstanbul Tel : 0 212 659 52 85 Fax : 659 11 22
Fabrika : Hoğdere Asfaltı Evren 2 Oto San. Sit. 22. Blok No : 6-7-16-17 Esenyurt - İstanbul
Tel : 0 212 672 10 84 FAX : 762 01 10 Web : www.paktel.com.tr E-Posta:paktel@paktel.com.tr